

lk 2

Postimees
üllatab oma
räägusega.

lk 4

Martin Repinski:
täna otsustaksin
seakasvatajaid
toetada sama-
moodi.

lk 5

Möttetalgud
Sindis panid
kohaliku rahva
arvamusi
avaldama.

Kesknädal

21. märts 2018
Nr 11 (1092)

www.kesknadal.ee

Aastast 1999

Hind 0.78€

Pensionitõus toob inimestele parema toimetuleku

Peaminister Jüri Ratas
kohtumas pensionäridega
Tallinna keslinna
sotsiaalkeskuses.
Foto Scanpix

Selle aasta 1. aprill toob pensionäridele viimase kümne aasta suurima pensionitõusu – keskmiselt 7,6%. Eelmisel neljapäeval kinnitati vabariigi valitsuse istungil riikliku pensioni indeksi väärtuseks 1,076, mille tulemusel kasvavad pensionid keskmiselt 7,6 protsenti. See jätab pensionäridele rohkem raha kätte ja parandab toimetulekut.

Jaak Aab
riigihalduse minister

Valitsuse otsuse kohaselt indekseeritakse riiklikke pensione 375 649 inimesel ning selle maksumus on 2018. aastal 97,6 miljonit eurot. Rahvapensioni määr tõuseb 189,31 euroni, vanaduspension 30-aastase staažiga inimestel 360,27 euroni,

40-aastase staažiga 421,88 euroni ning 44-aastase staažiga 446,52 euroni. See tähendab, et 44-aastase staažiga inimese keskmine igakuine pension kerkib kevadel ligi 31 eurot, 30-aastase staažiga inimese oma 25 eurot. Üldiselt võib öelda, et Eesti majandusel läheb hästi, palgad ja eksport kasvavad. Oleme jõudnud olukorda, kus saame julgelt öelda, et oleme õigel

kursil. Liigume suuremate sissetulekute ja parema toimetuleku suunas. Ka pensionide indekseerimise positiivset mõju on toetanud sotsiaalmaksumu pensionikindlustuse osa oodatust parem laekumine.

Ebavõrdsus endiselt probleem

Kuigi üldised sissetulekud tõusevad, on jätkuvalt probleem Eesti inimeste majanduslik ebavõrdsus. Eesti Gini koefitsient on rahvusvaheliselt üks kõrgemaid, mis näitab, et Eestis on sissetulekute ebavõrdsus väga suur. Alates 2010. aastast on sissetulekute ebavõrdsus pidevalt kasvanud, nii et aastaks 2014 sai Eestist kõige suurema sissetulekute ebavõrdsusega riik Euroopa Liidus. See tähendab, et suur osa rahvastikust töötab madalapalgalistel ja väheseid oskusi nõudvatel töökohtadel, samuti seda, et pensionärid saavad väga väikest pensioni ja

toetustest elavad inimesed väikeseid toetusi. Samas on ka töökohti, kus makstakse keskmisest oluliselt kõrgemat palka, tekitades ühiskonnas tugeva kihistumise. Aastate jooksul on suur osa rikkusest kogunenud väikese hulga inimeste kätte ja seega on ühiskonnas neid, kelle tulud kasvavad teistest märkimisväärselt kiiremini. 2017. aastal moodustas suhtelises vaesuses elavate inimeste osakaal rahvastikust 21,1 protsenti. Suhtelises vaesuses elab peaaegu pool Eesti eakatest. Üle kolme protsendi Eesti elanikest, kelle sissetulekud jäävad alla 200 euro, elasid absoluutses vaesuses.

Igasugune pensionitõus aitab inimeste paremale toimetulekule kaasa, kuid see ei ole koht, kus labidas metsa viata. Ringi käies ja inimestega suheldes jääb ikka silma, et tehtud ei ole veel piisavalt. Pensionid ei ole üldise palkade ja hinnatõusuga sama jalga

käinud. Pigem vastupidi – toimunud on ebavõrdsuse süvenemine.

Sammud eakate toetamiseks

Praegune valitsuskoalitsioon on astunud mitmeid samme eakate toimetuleku parandamiseks. Pensionireform, laste arvestamine tööstaaži, hambaravihüvitis ja üksiku pensionäri toetus on vaid mõned positiivsed näited. Kehtima hakanud täiendav soodustus suurte ravimikuludega inimestele võimaldab oluliselt kokku hoida. Suuremad ravimikulud puudutavad just eakaid. Tähelepanu pööratakse ka omastehoolduse rahastamisele, hooldekodus elavate inimeste abistamisele ning arstiabi kättesaadavusele maakondades.

loe edasi lk 3

Indrek Veiserik
Kesknädala peatoimetaja

JUHTKIRI

Postimees oma rääguses ehmatab paljusid

Ajaleht Postimees on varasematel aastatel korduvalt oma vastumeelsust avaldanud meil elavate, tihti just Keskerakonda toetavate teiste rahvuste esindajate suhtes. Esmaspäevases lehenumbri üllitatud Jüri Ratase valitsuse toetusest kõneleva artikli juures olev solvang ületas oma rääguse poolest kõik varasemad. Nimelt tähistas Postimees Eestis elavaid muude rahvuste esindajaid punase viisnurga ning sirbi ja vasaraga!

Aga ikkagi: miks selline solvamine? Kas Reformierakonda toetav väljaanne sattus Venemaa presidendivalimistest nii tugevasse afektiseisundisse, et ei osanud enam hinnata teo tagajärgi? Postimehe lapsik venevastane suund on suur viga. Sest tänane Venemaa ja sinne vene rahvusest inimene ei ole üks ja sama. Kuni 1918. aastani olime kõik Venemaa kodanikud. Saime hästi läbi ja meie iseseisvumine Eesti Vabariigiks ei toonud tol ajal kaasa mingit rahvustevahelist vaenu. "Valitsuse tegevusele hinnangute andmine on ajakirjanduse üks olulisi ülesandeid ning toetan seda igati. Samas ei tohi me tänases Eestis mitte mingil juhul nõustuda meil elava 191 rahvuse sildistamisega NSVL-i sümbolikat kasutades. Kas tõesti soovime ligi 27 aastat pärast Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamist ehitada müüre ning oma inimesi rahvuspõhiselt vastandada?" küsis Jüri Ratas.

Põhja-Tallinna linnaosa vanema Raimond Kaljulaidi väitel saadeti mitte-eestlastele järjekordne sõnum, et nad võivad õppida riigikeelt või mitte, eestlaste jaoks on nad ikkagi lihtsalt okupandid ja okupantide järeltulijad, tühi inimesed, kelle arvamusega ei pea tegelikult arvestama. Olen igati nõus ka Riigikogu asepiikri Enn Eesmaaga, kelle sõnul Eestis elavate muude rahvus-

Keskmõte:

Meenutan, et Postimees leidis vaid mõni aeg tagasi Triinu-Liis Paabo kaasust ära kasutades oma karikatuuris ja juhtkirjas, et kõik Keskerakonna liikmed on pätid ja kaabakad. Siis solvati ligi 15 000 inimest... Aga sellest oli neile vähe.

te esindajate sildistamine Postimehe poolt totalitaarse riigi sümbolikaga on piinlik hetk Eesti juubeliaastal. „Kui oluline ajakirjandusväljaanne märgistab ligi 200 rahvusvähemust Eestis – sajad tuhanded inimesed – sirbi ja vasaraga ning kõige sellega, mis meile ajaloost sellega seonduv, tuleb meil väga tõsiselt hinnata, kui kaugelt oleme vabas riigis pea kolmekümne aastaga jõudnud,“ tõdes Eesmaa.

Meenutan, et Postimees leidis vaid mõni aeg tagasi Triinu-Liis Paabo kaasust ära kasutades oma karikatuuris ja juhtkirjas, et kõik Keskerakonna liikmed on pätid ja kaabakad. Siis solvati ligi 15 000 inimest... Aga sellest oli vähe neile.

Pikki aastaid võimupartei Reformierakonnaga ühte sammu astunud Postimees on viimasel ajal olnud liimist lahti. Reformierakonna istumine opositsioonis näib seda varasemat õukonnamedia säravaimat figuuri närviliseks muutvat.

Ootab ju Reformierakond Postimehelt kärsitult valitsuse murendamist, et asuda taas peaministripartei Kaja Kallase juhtimisel valitsema. Selle eesmärgi nimel on paljud nimekad ajakirjanikud alates Risto Berendsonist kuni Sirje Niittrani pikkade kuude jooksul korduvalt rünnanud valitsuse Keskerakonda kuuluvaid ministreid. Seni edutult.

Ma ei usu Postimehe peatoimetaja Lauri Hussari sõnu, et tegu oli tähelepanematuse ja graafiku ebaõnnestunud ikoonivalikuga. Enne lehe ärasaatmist loevad Postimehe üle kümned tähelepanelikud silmapaariid. Pole võimalik, et mitte keegi sellist karjuvalt ebaõiglast sümbolivalikut ei märganud.

Tegu oli ilmselge provokatsiooniga, mis jääb selle toimetuse südametunnistusele.

NÄDALA NUPUD

Küll on lihtne kõik aktsiiside süüks panna!

Pärast eelmise aasta aktsiisitõusu hakati peavoolumeedias hõiskama, et nüüd lähevad ka soomlased Lätist viina ostma. Ja see on tõsi, et samas müüakse seal ka palju Soome toodangut, ja seega on läbi Eesti kulgev Läti alkoholiralli tegelikult vesi Soome alkoholitootjate veskile, kes teenivad piirikaubanduses suurt raha. Näiteks A. Le Coq on esindatud paljude soodsate toodetega, firma kuulub aga Soome tootja Olvi kontserni. Saku õlletehas kuulub teatavasti taanlaste Carlsbergi kontserni. *Italehti* kirjutas, et õllekohvi sai Lätist paari euro võrra odavamalt kui Eestist, aga pärast Eesti aktsiisitõusu kasvas vahe veel paari euro võrra, sest paljud Eesti kaupmehed lisasid aktsiisitõusule kohe poehindu juurde. Olvi juhatuse esimees Lasse Aho ütles *Italehti*'le, et kui Eesti tõstis lahja alkoholi aktsiisi 70 protsenti, siis loomulikult ostetakse nüüd alkoholi rohkem Lätist, ja Olvi peab loomulikult oma toodetega olema seal, kus on kliendid. Vaatame muid kaupu ja hindu. Statistika järgi on keskmine brutopalk Eestis 1242 eurot kuus. Lätis on see viimaste andmete järgi 942 eurot, mis tähendab, et lätlane saab keskmiselt kuus kätte 691 eurot. Sellest võiks järeldada, et Lätis on ka odavam elada. Aga võta näpust! Nii kui lasti juurvilja, marjade ja puuviljade käibemaks 21 protsendilt alla viie protsendini, tõstsid Läti poodnikud ikkagi hindu, ja ostja jaoks midagi ei muutunud. Aga läheme Lätis ehituskaupade poodi. Tavaline

valge paneel maksab Eestis 5–6 eurot tükk, Lätis 3–4 eurot! Või siis liistud. Alustades tavalistest puitliistudest, lõpetades alumiiniumist liistudega, mida me Eestis näinudki ei ole. Üle 4 euro tk eriti polnudki midagi. Enamus jäid kahe ja kolme poole euro vahele. Eestis saame 5–6 euroga tk samasugused, mis seal oli 2,50 tk. Vahe on meeletu! Tuleme tagasi alkoholi juurde. 1. märtsil oli ka Lätis hinnatõus. Kui seni oli ühe liitri 40-protsendise kange alkoholi aktsiis 5.60, siis nüüd on see 5.80. Aktsiisimuudatus kergitas liitri viinapudeli hinda umbes 24 senti.

Piirikaubandus Lätiga käivitus 2015. aastal, tänu tollase peaministripartei Reformierakonna tollasele otsusele. Nii tootjad kui ka kaubandus läks asjaga lõbusalt kaasa ja tõstis ka ise kohe hindu lõpptarbijale.

Iva peitubki selles, kui kaua kaubandus sellist dumpingut välja veab? Samuti peavad alkoholitootjad odavamalt ka piirikaupmehele tarnima, kleepima lisatööna peale Läti maksumärgid. Läti käibemaks on meie omast kõrgem. Reformierakonna fraktsioon algatas eelnõu, millega soovitakse taastada enne 2017. aasta juulit kehtinud alkoholi aktsiisimäärad.

Aga miks ei taheta alandada tootjahindu ja kaubanduse juurdehindlust, mis kunstlikult üles kruviti? Küll on lihtne kõik aktsiiside süüks panna ja rahvast sellega lollitada!

EAS-i palgeid ei paita enam Reformi „päike“

Kesknädal kirjutas möödunud aasta 15. novembril, kuidas EAS-i Eldoradoo pöörles täistuuridel. Kuidas meie endine peaminister, reformierakondlane Taavi Rõivas patuteele sattus, kuidas ta ilmselt korruptiivse rahakantimise ettevõtte „TransferFriend“ avas ja ennast ise riigi parimaks kaupmeheks nimetas. EAS-i „patunimekirjas“ on 2012. aastal Eerik-Niiles Krossi mõisa taastamine Kõue-Triigil, Ärma talu ülesehitamine kingituse-na toonasele presidendile, Rakvere „Targa Maja“ rahastamine, kus mitte keegi lõpuks ei teadnudki, millega tegemist. Lisandus Helsingi joomapidu Richard Branson'i kostitamiseks, kus temast Eesti e-residenti teha ei õnnestunud. Seda nimekirja siin täies mahus ette anda ei jõuagi. Juba 2016. aastal andis Eesti Maksumaksjate Liit EAS-ile nimeks „Maksumaksja vaenlane“. Täna on aga nii, et päikene pööras kõrvale. EAS-ist on saanud asutus, mis iseennast seestpoolt õgib. EAS, mille nõukogu pandi kokku Reformierakonna halli kardinali Kristen Michali juhiste järgi, on tänaseks hävinud.

Keskerakondlane Raimond Kaljulaid Facebookis: „Olen pikalt mänginud mõttega teha Keskerakonna valimisplatvormi toimikonnale ettepanek kaaluda ka EAS-i kui sellise kaotamist. Ma ei usu, et Eesti SKT kasv selletohtu pidurduks või et see üldse kuidagi majanduse toimimist mõjutaks. Ma tõesti ei usu seda. Mulle tundub, et riigid ei peaks üldse ettevõtteid otse toetama. Kui keegi tahab oma kaubanduskeskuse katusele vaateratast – ehitagu see enda raha eest!“

Tänaseks on asi Keskerakonna juhtimisel otsustatud: EAS annab regionaaltoetuste jagamise üle Riigi Tugiteenuste Keskusele. Muudatusega väheneb EAS-i tänavune eelarve 134 miljoni euro võrra ning töötajakond ca 45 võrra. Regionaaltoetuste üleandmisega vähenevad EAS-i rakendatavad 2014–2020 struktuurivahendite perioodi vahendid kokku 254 miljoni euro võrra, millele lisandub riigieelarveliste eraldiste vähenemine ligikaudu 10 miljonit eurot aastas.

See on väga suur kokkuvõtte, ja just tänu valitseva koalitsiooni julgele sammule!

HIIBUSE NÄDAL

Kesknädal

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Email: kesknadal@kesknadal.ee
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja **Indrek Veiserik** indrek@kesknadal.ee 6 274 573
Toimetaja **Tiit Maksim** tiit@kesknadal.ee 6 273 465
Reporter-toimetaja **Aivar Jarne** aivar@kesknadal.ee 6 274 583

Toimetus käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post. Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Riigikogu saab uue juhatuse

Riigikogu hakkab neljapäeval, 22. märtsil valima uut juhatust. See võib tulla küll üllatusena, aga Eesti parlament valibki juhatuse koosseisu igal aastal ümber. Riigikogu esimehe ning kahe aseesimehe ametiaeg kestabki vaid aasta ning igal aastal tuleb neil saada kas parlamendiliikmeilt uus mandaat või loovutada ametitool teistele.

On võimalus, et valimised toimuvad veel tihedamalt kui iga aasta. Näiteks aseesimeestel. Viimati valitigi üheks uueks aseesimeheks reformierakondlane Hanno Pevkur, kes asendas möödunud sügisel sellel kohal moraalselt patustanud Taavi Rõivast.

Mitmeid kordi on täheldatud, et Riigikogu juhatuse valimised näitavad hästi ka parasjagu valitseva koalitsiooni ühtsust ning häälte pidamist parlamendis. Nõnda on see tavaliselt

aega spiikriametit pidanud Toomas Savi ja Ene Ergma olid parlamendi eesotsas isegi olukorras, kus nende koduerakond parajasti valitsuskoalitsiooni ei kuulunudki. Praegune parlamendijuht Eiki Nestor kuulub sotsiaaldemokraatide ridadesse, kes vaatamata valitsuse vahetusele 2016. aastal jätkasid ka uues koalitsioonis. Nestor on spiikriametis olnud juba parlamendi eelmise koosseisu lõpust ja jätkanud kogu Riigikogu praeguses, XIII koosseisus ning kandideerib

Senine Riigikogu juhatuse: (vasakult) aseesimees Enn Eesmaa, esimees Eiki Nestor ja aseesimees Hanno Pevkur.

Foto Riigikogu kantslelei

Kas potentsiaalse erakonnajuhi Kaja Kallase meeskonna formeerimisel jõutakse niikaugele, et toetatakse üksmeeles inimest, kes oleks Pevkurist sõnakuulekam.

olnud, kuid ei pruugi sugugi reeglilik olla. Niisamuti näitavad juhatuse valimised ka olukorda opositsiooni ridades.

Varasemast on teada, et kõige pikemat

ka seekord. Aasta tagasi aset leidnud valimistel kogus ta täpselt Riigikogu enamuse, 51 saadiku hääled.

Praeguseks on koalitsioonierakonnad kinnitanud, et toetavad parla-

mendi esimehe valimistel ka seekord Nestorit. Kui opositsiooni poolelt ka esitatakse vastukandidaati, siis pigem kontrolliks: kuipalju mõnel saadikul võiks toetust olla? Pigem keskendutakse opositsiooni poolel ikkagi aseesimeeste valimistele, mis järgnevad kohe esimehe valimisele.

Opositsioonil mitu kandidaati

Siin on sõnaõigus olnud ikka suuri opositsioonijõul, milleks on praegu Reformierakonna fraktsioon 30

kohaga. Põhiküsimuseks jääb, kas nad jäävad ühtseks uueks aseesimeheks esitatud kandidaadi Kalle Laaneti suhtes. Kas potentsiaalse erakonnajuhi Kaja Kallase meeskonna formeerimisel jõutakse niikaugele, et toetatakse üksmeeles inimest, kes oleks Pevkurist sõnakuulekam ning vajab aega n.ö pildil olemiseks parlamendivalimisteni jäänud ajal.

Kui Riigikogu üks aseesimeestest tuleb reformlaste ridadest, siis esimehe aseesimehe kohal on praegu kesk-

erakondlane Enn Eesmaa. Koalitsioonilepingu järgi kuulubki Riigikogu esimehe tool sotsiaaldemokraatidele ning aseesimeheks on Keskerakonna esindaja. Eesmaa on end tõestanud ja on kindel kandidaat sellele kohale.

Kuidas juhatuse valimised lähevad, näitab lõplikult homme päev. Kui midagi erakorralist ei juhtu, on see juhatuse ametis kuni uute parlamendivalimisteni aasta pärast.

Aivar Jarne

Pensionitõus aitab kaasa inimeste paremale toimetulekule

algus esilehel

Sellel aastal saavad kohalikud omavalitsused omastehoolduseks 4 miljonit eurot lisaraha. Need on kõik teemad, millega peame jätkuvalt edasi tegelema. See puudutab ka võimalikku pensionide erakorralist tõstmist lähitulevikus. Olen jätkuvalt seisukohal, et lisaks indekseerimisele on vajalik erakorraline pensionitõus, mille osas loodan väga kõigi erakondade ühist taht.

Enamiku eakate inimeste suhtelisest vaesusest välja toomiseks on vaja ligemale 20-protsendist erakorralist pensionitõusu. See läheb maksma suurusjärgus 250–300 miljonit eurot. See ei ole võimatu ülesanne, oleme seda teinud varemgi. Viimati tõsteti Eestis pensione erakorraliselt aastatel 2005–2007, kui Keskerakond oli valitsuses, ja see oli erakonna esimene prioriteet. Pensionitõus oli siis ligi 40 protsenti. Kui seda ei oleks tehtud, oleksid täna pensionid 100 euro võrra väiksemad. Räägiti, et pensionitõus ajab riigi pankrotti. Pankrotti riik siiski ei läinud ja ei läheks ka seekord.

Maksusüsteem peab olema solidaarne ning võimaldama inimeste elu kõigile. Tulumaksu-va miinimumi reformiga on hea algus tehtud, kuid ma arvan, et me ei ole täna tulemusega lõpuni rahul. Keskerakonna poolt välja pakutud astmeline tulumaks oleks suur samm edasi.

Kui astmeline tulumaks oleks realiseerunud, oleks maksureform arusaadavam ja õiglasem. Ka töötavad pensionärid oleksid võrreldes kõrgepalgalistega õiglasemalt koheldud. Täna tulumaksureform võttis riigieelarvest 180 miljonit eurot. Keskerakonna astmeline tulumaks ei oleks sellist lisaraha nõudnud, vaid oleks selle maksumaksjate vahel ringi jaganud. Sellest aastast kehtestas astmelise tulumaksu Läti. Eesti on üks viimaseid Euroopa riike, kus Venemaaga sarnaselt on kasutusel solidaarne astmeteta maksusüsteem.

Pensionitõusu üheks katteallikaks saab lisaks astmelisele tulumaksule olla majanduskasv. Valitsuse majanduspoliitika, investeringud ja piirkondade arengusse panustamine on seda

Riigihalduse minister Jaak Aab rahvakohtumisel Türis.

kindlasti soodustanud. Kuna pensionidest suurem osa läheb igapäevakuludeks, laekub osa sellest maksude näol riigieelarvesse tagasi. Ainuüksi käibemaksust laekub riigile kümneid

miljoneid eurosid. Võimalikke katteallikaid on teisigi; see on arutelu ja poliitilise kompromissi koht.

Jaak Aab

Jüri Ratas: Paari aasta pärast võiks pension tõusta 100 eurot

Peaminister Jüri Ratas ütles eelmisel nädalal valitsuse pressikonverentsil, et koos indekseerimisega võiks keskmine vanaduspension 2020. aastal tõusta 100 euro võrra. „See tähendab, et erakorraliselt tuleb pensione tõsta umbes 60–70 euro võrra.“

Ratas märkis, et erakorraline pensionitõus saab olema üks Riigikogu valimiste põhiteemasid. Ta lisis, et erakonna juhatuse on andnud Keskerakonna Riigikogu valimiste platvormi töörühmale ülesandeks välja töötada vajalikud katteallikad. Täpsed arvud avalikustatakse hiljemalt aasta lõpuks valmivas Keskerakonna valimisplatvormis.

Eelmisel nädalal kinnitati valitsuse istungil riikliku pensioni indeksi väärtuseks 1,076, mille tulemusel kasvavad pensionid keskmiselt 7,6 protsenti. Pensionitõus puudutab enam kui 375 000 pensionisaajat.

Indekseerimise maksumus on 2018. aastal 97,6 miljonit eurot. Rahvapensioni määr tõuseb 189,31 euronit, vanaduspension 30-aastase staažiga inimestel 360,27 euronit, 40-aastase staaži puhul 421,88 euronit ning 44-aastase staažiga pensionäridel 446,52 euronit.

Riikliku pensioni indeksi uut määra rakendatakse riiklike pensionide indekseerimisel 1. aprillist 2018.

Martin Repinski: täna otsustaksin seakasvatatajaid toetada samamoodi

Endine maaeluminister ning praegune Riigikogu liige Martin Repinski lükkab ümber ajakirjanduses levinud väited, nagu oleks tema ministriks oleku ajal 2016. aasta sügisel seakasvatatajatele mõeldud erakorralised riiklikud toetused seotud kuidagi erakondliku kuuluvusega.

Ajakirjanduses on väidetud, et seakasvatatajatele mõeldud erakorralised riiklikud toetused, mille 2016. aastal ametisse astunud uus valitsus heaks kiitis, soosisid rohkem Keskerakonnaga seotud maettevõtjaid. Olite uues valitsuses maaeluminister lühikest aega. Kuidas kommenteerite neid väiteid?

Põhiliselt on seda seostatud niimoodi, et uute toetuste määramisel käis mingi kokkumäng erakondlikku liini pidi ning Maaeluministeerium hakkas soosima seakasvatatajatele mõeldud uute toetustega näiteks keskerakondlasest seakasvatataja Urmas Lahe ettevõtteid. Ent nii see polnud. Hiljem on ka Laht ise mulle öelnud, et uus toetustesüsteem polnud niisugune, mida nemad soovisid. See süsteem mõeldi ikka välja ministeeriumis.

See ei käinud sedamoodi, et minister ise teeb sääraseid otsuseid kellegagi konsulteerimata. Otsuse tegemise juures olid ministeeriumi juhtkond, põllumeeste organisatsioonid, talupidajate liidu ja muidugi ka seakasvatatajate esindajad. Kohtusime toetuste aruteludel peaaegu iga päev ning lõpuks leppisime konsensuslikult kokku, kuidas toetusi määrata. See ei olnud ühe inimese otsus.

Milline see otsus oli?

Minu ministriks oleku ajal jõudsime teha ettepaneku. Põhimõtteks oli ühekordne toetus, mis makstakse neile ettevõtetele, kes on esmakordselt asetatud seakasvatuseks määratud tsooni. Need kolm seakasvatuse toetamise tsooni olid varem kindlaks määratud. Toetusesaajate ring oli suhteliselt väike ning mõeldud ikkagi kompenseerimaks sealihä hinnalangusest saadud kahju. Mitmed seakasvatatajad nägid, et need, kes said toetust mõõdunud aastal, sel aastal seda enam saada ei tohiks.

Minu mõte siis oli, et kui on võimalik lisaks Euroopa Liidu toetuste kõrval ka riigi poolt toetada, siis tuleb seda teha. Paljud seakasvatuse valdkonnas tegijad arvestasid tollal vaid ühekordse toetusega, kuid mul tuli mõelda ka sellele, kuidas see toetuste süsteem oleks jätkusuutlik ega piirduks vaid ühe aastaga. Varasemate üksikute toetuste saajate asemel hakkas neid saama terve sektor ning saab seda praeguseeni. Loomulikult saavad suuremad tootjad rohkem toetust, sest seda makstakse sigade arvu pealt.

Kas oli siis selles valdkonnas mingit huvide konflikti või nn omade toeta-

Foto Maaeluministeerium

Martin Repinski

mist, nagu on väidetud?

Ei olnud. Siis oleks pidanud tegema täpselt niimoodi, nagu tahtis Urmas Laht või keegi teine. Aga ei tehtud niimoodi. Otsused tehti kõigi jaoks. Kui peaksin täna otsustama, siis teeksin seda samamoodi.

On ka ette heidetud, et toetused läksid kasumlikele ettevõtetele. Aga ka selleks on need mõeldud. Tollal oli liha müügihind kaks korda kõrgem tootjatele makstavast hinnast. Paljud seakasvatatajad lõpetasid juba tegevuse. Oli näha ka edaspidiseid seakasvatata-

te sulgemisi. Oli vaja kiiresti reageerida ning seda kogu valdkonda silmas pidades – et maal ei jääks töötada sadu inimesi. Nüüd on seakasvatuse stabiiliseerunud ning lautasid ei panda enam nii lihtsalt kinni.

Kuidas peaks riiklikke maaelutoetusi määrama? Kas neid on üldse vaja, kui Euroopa Liit niikuinii toetab maaelu?

Euroopa Liit maksab ainult osaliselt ning Eesti saab ise samapalju juurde panna kui EL. Eelmine valitsus seda ei teinud ega pannud omalt poolt raha juurde. See pani kogu seakasvatuse ja üldse maaelu väga raskesse seisu, ning me mäletame neid proteste ka Toompeal.

Suurem osa riikidest toetas ka varem oma seakasvatatajaid, ning seda tegid ka meie naabrid Läti ja Leedu. See tähendas ilmselget konkurentsieelist.

Põhimõtteliselt poleks neid toetusi üldse vaja, kui neid ei kasutataks. Piisab ühtselt finantsinstrumendist, mõnest fondist või investeringutest, et toime tulla. Ent me ei saa toetustest loobuda, sest naabrid Euroopa Liidust seda saavad, ning neil tekib tohutu konkurentsieelis. Meil on ühine turg ning hinda reguleerivad praegu suured toetatud majandused.

Toetustest loobumine eeldab teistsugust mõtlemist ja tegutsemist. Eelkõige seda, et ettevõtlusse pandud laenu ja investeringud makstakse tagasi. Investeeringud on ühekordne ning peab hakkama tagasi teenima. Ent niikaua, kui on olemas toetused, tuleb neid kasutada.

Küsis Aivar Jarne

Otepää rahvakohtumise ettepanekuid

8. märtsil Otepääl toimunud Keskerakonna korraldatud arutelul sarjast „101 rahvakohtumist“ esitati ettepanekuid väga mitmes valdkonnas. Allpool on need välja toodud valdkonniti.

Majandus

Ekspordi suurendamiseks tuleb tõhustada ja laiendada Eesti diplomaatilisi esindusi ning rohkem võtta tööle majandusdiplomaate. Tõsta kodumaiste toiduainete konkurentsivõimet, kehtestades neile 5% käibemaksu; teeme Lätille ära! Riigiametid sekkuvad liigselt ettevõtete tegevuses; andmeid tuleks riigile esitada üks kord ja ühte kohta ning kontrollimised toimugu riigi, mitte ettevõtte kulul. Et koolid ja lasteaiad ostaksid kohalikku toodangut, tuleks muuta riigihankeseadust; käive ei tohi olla määrav. Inimeste tagasipöördumiseks maale pakkuda neile sooduslaenu, mida osaliselt kustutatakse. Elamuehitustuleks suunata ka maapiirkondadesse. Maal lisaks tasuta bussisõidule

soodustada ka moodsat taksondust (*Taxify*, *Uber*). Rakendada ettevõtete tulumaksu ja teha seda regionaalsete erisustega. Tallinna–Tartu maantee kiire uuendamine laenu abil. Maavarasid, sh fosforiiti kasutusele võtta, kui keskkonnatingimused sobivad. Jätkata peremeheta vara sundvõõrandamist. Vähendada kütuseaktsiisi.

Sotsiaalpoliitika

Pensionitõus olgu vähemalt 20%. Pensioni määramisel loetagu aastaid, mitte tööstaaži. Lisapension laste arvu pealt ning esiletõstetud töötajatele. Ühistransporti kavandada regiooniti. Eesti rahvastikut elab 21% suhteliselt vaesuses; tuleks mõelda, kuidas sellest olukorrast välja tulla. Muuta Riigikogu valimised läbipaistvamaks,

et inimesed saaks tõesti valida, mitte vaid hääletada.

Tööpoliitika

Töötajaid ei tohi töökohtadel põhjuseta jälgida ning töökiusajatele tuleb kehtestada eluaegne juhtival kohal töötamise keeld. Kui töötaja kaebus tõestatakse, siis olgu suur trahv töötaja kasuks. Vähendada sotsiaalmaksu. Riiklikult soodustada kollektiivlepinguga ettevõtteid. Töötajate esindaja kuulugu ettevõtte nõukogusse. Erasektorilt nõuda tööstaaži alusel koostatud palgaastmestikku. Luua omavalitsustes töötajate ombudsmani ametikoht.

Põllumajandus

Luua väiketootjate toetamise fond. Moodustada soodustingimustel fond neile, kes soovivad õppida välismaal, ning anda see raha omavalitsustele. Koolides taastada õppe-katseaiad ja

Regionaalpoliitika

Lõuna- ja Kagu-Eesti regioonile kehtestada majanduslik erikohtlemine. Rail Balticu ehitamise asemel muuta kogu Tallinna–Tartu maantee neljarealiseks. Maa ja metsa müüki välismaalastele piirata. Ehitada Otepääl multifunktsionaalne hall, kus saaks korraldada kontserte ja võistlusi. Rajada innovaatiline *physio-spa*. Toetada *Rally Estonia*'t. Tagada tasuta transpordiühendus Otepää–Tallinn. Taastada toetused elektriautodele ning rajada gaasitankla. Ehitada suusatunnel.

Kultuur ja sport

Rohkem toetada noortesporti. Treenerite palgad olgu motiveerivad. Arendada veesportialasid. On tähtis, et Otepää ei muutuks ääremaaks; riik toetagu rohkem spordi ja kultuuri harrastamist. Rohkem ehitada kergliiklusteid.

võimalused, et õpilased saaksid tunda füüsilise töö maitset. Ausse tõsta tulundustalud, mis saavad ise hakkama. Hakata valmistama uusi teraviljatooteid. Põllumajandusteadlastele eraldada uuringuteks rohkem raha. Kuidas võidelda looduses võõrliikide vastu, kes kahjustavad meie loodusrikkust? (Näiteks šaakalite levik Läänemaal; kormoranid, kes tohutult hävitavad kalu; hispaania tigu jm.) Eriiselt tuleks kaitsta mesinikke ja mesilasi.

Mõttetalgutel räägiti palju Sindist

13. märtsil EV100 raames aset leidnud rahvakohtumine oli üks paljudest Keskerakonna korraldatavatest mõttetalgutest, mida Sindis modereerisid majandus- ja taristuminister Kadri Simson ning Pärnu abilinnapea Marko Šorin. Tavaliselt esitavad inimesed poliitikutega kohtudes teravaid või lihtsalt kaasamõtlevaid küsimusi. Nüüd aga esitati laudkondade aruteludes tõstatunud omapoolseid seisukohti, kirjutab portaalis „Külauudised“ Urmas Saard.

Fotod Urmas Saard

Sindi seltsimajas vesteldi laudkonniti majandus-, regionaal-, põllumajandus-, haridus- ja sotsiaalpoliitika teemadel, millest koorunud peamiste mõtete põhjal esitati kokkuvõtvaid märkmeid. Järgnenud väitluste keskmesse tõstatas küsimus, kas Sindi edukamalt toimetaks iseseisvalt või suuremas omavalitsuslikus koosluses.

Elupõline sintlane Aleksander Kask peatus esmalt sellel, mis Sindis on hästi olnud: „Me polnud iseseisva linnana rikkad, aga ka mitte vaesed.“ Ta tõi terve hulga näiteid, kuidas väikelinn oli sotsiaalselt kindlustatud. Ta ütles oma laudkonna nimel, et sintlased soovivad Tori vallast lahku- da ja taastada iseseisvuse või äärmisel juhul ühineda Pärnuga.

Kaire Kangur ei pidanud mõttekaks teoks Sindi sotsiaalmaja äravõtmist. Peeti põhjendatuks võimaldada lastele tasuta bussisõitu huviringidesse. Samuti ka tasuta õigusabi pensionäridele ja vähekindlustatud peredele. Põllumajandusest rääkides ütles Sirje Nõmm, et Eesti seemnekasvatuse sertifitseerimise hind on tõstetud, naaberriikidega võrreldes, väga kõrgeks. Need hinnad võiksid olla madalamad.

Pärnuga või Pärnuta?

Viivi Palmisaar rääkis lasteaedade ja koolide teemal kõneldust. „Me teame, et koolis saavad lapsed tasuta lõuna, aga lasteaias peavad vanemad tasuma 100% lapse toidupäeva maksumusest.“ Lasteaiaõpetaja puhkuse pikkus võiks sarnaselt kooliõpetajaga olla üleriigiliselt samuti 56 päeva. Väikesed maakoolid vajavad säilitamist, mitte likvideerimist. Kogukondlikult on väga oluline amortiseerunud spordirajatiste renoveerimine ja ka uute rajamine. Sellised harimisasutused üle riigi, nagu Pärnus on Pernova Keskus, on üle riigi õpilastele tasulised. Palmisaare laudkonna ettepanek oleks need muuta tasuta kättesaadavaks.

Väitluste osas vastandusid Aleksander Kase mõttekäigule Hillar Talvik ja Viivi Palmisaar. Väitlust juhtis Marko Šorin. Talviku arvates pidanuks Pärnut ümbritsevad vallad minema sundkäiguga linna koosseisu: „Siis poleks olnud mingit probleemi Tõstamaaga, mis on praegusel juhul täiesti ebaloogiliselt liidetud.“ Talvik peab Sindit ajalooliselt üheks väikeseks Pärnu osaks. Kuid ka Talvik tunnustas Sindi tugevust kogukondlikus

kokkukuuluvuses ja ühistevõttes.

„Sindis tehakse kultuurivallas suuri asju. Mitmel juhul on sarnaste ettevõtmiste puhul olnud kõig teisedki Pärnu, mõnikord tuleb Sindis inimesi kokku isegi rohkem kui Pärnus,“ rääkis Talvik Sindi tublidusest ja soovis väikelinnale edu. Aga Talvik usub, et Pärnuga liitumisel võiks Sindis asjad veelgi paremad olla.

Tasuta bussisõit

Palmisaar endise Sindi linnapeana on Kasega eri meelt, sest temal on Pärnu alluvuses olnud ajast meeldivamad mälestused kui Kasel. „Ainuke takistus oli Paikuse, mis jäi Pärnu ja Sindi vahele. See ei võimaldanud kehtestada Pärnuga ühtset bussipiletihinda, sest tegemist oli linnadevahelise reisijateveoga,“ arutles Palmisaar.

Mis juhtub siis, kui Sindi-Pärnu liinil hakkavad bussid tasuta sõitma? 40. liini buss peatub Pärnus kõigis peatustes nii nagu kõik teisedki Pärnu linna bussid. Kui valida on tasuta või tasulise bussi vahel, siis valivad pärnakad linnas sõitmiseks kindlasti tasuta bussi. „Kas siis sintlased mahuvadki enam Pärnus Sindi bussile?“ küsisid murelikud Sindi elanikud ministrilt. Simson ei näinud selles probleemi ja ütles, et sel juhul lisatakse busse niipalju juurde kui vaja.

Marko Šorin

Sindi rahvakohtumisel tehtud ettepanekuid

Sindis 13. märtsil aset leidnud Keskerakonna „101 rahvakohtumise“ arutelul tehti ettepanekuid niisugustes valdkondades:

Majandus

Ehitada munitsipaalkortereid. Tulumaksu määr jätta samasuguseks ka aktiivsetel pensionäridel. Diislikütuse ja elektrienergia aktsiisid ja hinnad ei tohiks enam tõusta. Vajalik on rajada Saaremaa sild. Kehtestada kohalik maks. Rail Baltic'ut on vaja. Luua rekkajuhtidele ööbimiskohad.

Sotsiaalpoliitika

Haiglakohad võiks maksustada vastavalt sissetulekule. Lühendade ravijärjekordi eriarstide juurde. Sindis peab alles jääma sotsiaalmaja, kus pakutakse päevasuppi ja viiakse vajadusel toit koju. Ühekordne toetus pensionäridele ja puudega lastele. Matusetootust maksta vastavalt lahkunu elukoha järgselt. Lastele võimaldada tasuta sõit huviringidesse. Tasuta õigusabi pensionäridele ja vähekindlustatud peredele. Tõsta esimese ja teise lapse toetust. Riigil toetada laste suvelaagreid. Lapsevane- matele hooldusleht lapse haigestumise korral vastavalt haiguse kestvusele.

Regionaalpoliitika

Eraldada rohkem riigimaad munitsipaalomandisse. Ehitada riigi toel kortermaju ning anda need soodsalt üürile. Sindilased soovivad lahkuda Tori valla koosseisust ning äärmisel juhul liituda Pärnuga. Luua korralik internetiühendus. Veevärk ja soojus peavad olema munitsipaalomandis.

Põllumajandus

Mitte müüa tootmiskaad neile, kes ei tooda põllumajandussaadusi. Vähen- dada riiklikku bürokraatiat. Kehtivad euronõuded kitsendavad põllumajanduse arengut. Leida võimalusi väike- tootmise arendamiseks. Otsida turgu toodangule. Üle vaadata riigipooled rendihinnad. Otsida tehnilisi lahendusi aminohapete, valgu, proteiini tootmiseks teraviljast.

Hariduspoliitika

Riik võiks 100-protsendiliselt toetada lasteaiatoidu maksumust. Toetada huvitegevust lasteaedades. Lasteaiaõpetajatele puhkust 56 päeva. Rahastada kooli tugispetsialistide koolitamist. Säilitada maakoolid. Renoveerida spordirajatiseid. Võimaldada kõigile lastele tasuta Pernova Keskuse teenuseid. Jätkata tasuta kõrghariduse võimaldamist. Õppejõududele ja teadustöötajatele tagada väär- kas töötasu.

Heade mõtete leht

Sinti on hädasti vaja eakate sotsiaal- kortereid, mitte hooldekodu. 400-euro- sest pensionist ei ole võimalik maksta 1000-eurot hooldekodutasu. Remontida hotell eakate sotsiaalkortriteks. Sindi ja Pärnu vahel peaks olema tasuta bussisõit. Tagada lastele tasuta sporti- mine ja suvelaagrid.

Miks eestlased oma turgu ei kaitse?

„Miks soomlased kaitsevad oma turgu, meie aga mitte?“ küsisid Tartumaa taluperemehed maaeluminister Tarmo Tammelt. Ministri sõnul pole see võimalik, kuna Euroopa Liidus kehtib seadus, et samamoodi nagu inimesed, peavad ka kaubad saama vabalt liikuda.

Kastre vallas Käbitarre kogunenud põllumehi ministri jutt paraku ei veennud.

„Proovi Soomes hooajal Poola maasikaid müüa!“ ütles Kangro talu peremees Toivo Mardisalu, Kastre vallavolikogu liige. „Sind ei lasta lihtsalt turule sissegi. Soomlased kaitsevad oma tootjat, meie aga mitte.“

Kuid talumehed ei suutnud ministrit veenda selles, kuidas asjad tegelikult käivad. Minister lubas talumeeste juttu eelseisval maasikahooajal isiklikult Helsingi turule kontrollima sõita.

Aastakümneid edukalt erinevaid marju kasvatanud ja müünud Valdur Soop kirjeldas detailselt, kuidas asjad praegu käivad Tartu turul. „Eesti tarbijad eelistavad ülekaalukalt eestimaist toodangut; paraku müüakse turul Poola toodangut eestimaise pähe. Kaks-kolm mikrobussi seisab turu taga, ja kui müüjatel „kodumaine“ kaup letil otsa saab, minnakse vargsi mikrobusside juurde Poola kraami järele.“

See on rahva lollitamine ja osutub võimalikuks seetõttu, et inimesed, kes asja kontrollima peaks, on ära ostetud – võtsid talumehed asja kokku.

„Kõige õigem oleks keelustada nende põllusaaduste sissetoomise, mida ise suudame kasvatada. Minu külas laostusid ja lõpetasid tegevuse viis tublit tootmistalu. Põhjuseks on aastatepikkune ebaaus välismaine konkurents. Minu külas oleme jäänud vaid kahe taluga hingitsema. Tootmistalude ellujäämiseks on vaja poliitilist tahet, paraku seda praegu ei tunne,“ teatas Kastre

osakonna aseesimees Heli Jazõkova. „Veterinaar- ja Toiduamet peaks müüjaid tõsisemalt kontrollima,“ nõustus maaeluminister.

„Mina lööks asja kiiresti korda,“ pakkus Valdur Soop.

Kuid „Poola maasikate“-teema pol-

teks, Pätsu-ajast õppust võttes luua Põllumajanduskoda, teiseks, Maaeluministeerium ja Keskkonnaministeerium kokku panna. On absurdne, et meil on need kaks ministeeriumi eraldi, Maa-amet aga on Keskkonnaministeeriumi haldusalas.

siis pole kõigest sellest mingit tolku.

Maaeluministri jutt, et põllumehed peaksid valitsusele tänulikud olema selle eest, et üleminekutoetus on taastatud ja miljonid sigade tõuaretuseks eraldatud, et põllumajandussektoris keskmine palk ületab juba 1000 eurot ja et oleme maailmas 20 rikkama riigi hulgas, talumeeste meelest kõrgele ei lennanud.

„Ma ei ole tükk aega sattunud nii kriitilisse seltskonda,“ võttis maaeluminister Tartumaa väikepõllumeestega toimunud kohtumise kokku. Ta lubas, et hakkab nendega tihedamalt nõu pidama.

Maaeluminister Tarmo Tamm pidulikul rukkilõikusel rukkimaarjapäeval Simunas augustis 2017.

Foto Maaeluministeerium

nud kaugeltki ainus, mis Tartumaa väikepõllumehi erutab.

„Miks mahetoetust vähendati?“ pahandas Aivar Lepik. „Miks riik on väikepõllumehed omapäi jätnud?“ päris Jüri Ojamaa.

Suurtootjaid ühendab Põllumajandus-Kaubanduskoda, aga Taluliit on nüüdseks pildilt kadunud.

Ojamaa tegi mitu ettepanekut. Esi-

Viimase ettepanekuga oli minister Tarmo Tamm kindlalt päri, taluliidu aga soovitas talumeestel ise luua.

Kartulikasvataja Margus Suik kirjeldas oma aastatepikkust ja praegusest kestvat võitlust tema põldu läbiva kuivenduskraaviga. Kuigi tema on oma kraaviosa ammuilma korda teinud, aga teised, kelle maadest sama kraav läbi voolab, seda ei tee,

Peeter Ernits,
Riigikogu liige,
KE Tartumaa
piirkonna
esimees

Mahepõllumajandus on oluline

Tarmo Tamm,
maaeluminister

Minu jaoks on väga oluline kohtuda regulaarselt põllumeeste ja toidutootjatega, et kuulata nende muresid ja vastata inimeste küsimustele. Tartumaal põllumeestega kohtudes vastasin mitmete mahetoetustega seotud küsimustele. Eestis oli 2016. aastal 184 754 hektarit mahepõllumajandusmaad ja 2017. aastal lisandus sellele veel üle 15 000 hektari. Kokku oli 2017. aastaks mahepõllumajandusmaad osakaal ligi 20% ja mahetootjaid 1888.

Eesti maaelu arengukava (MAK) 2014–2020 planeerimisel prognoositi, et 2020. aastaks on Eestis 133 000 hektarit toetusalust mahepõllumajandusmaad ning vastavalt sellele sihttasemele planeeriti ka mahetoetuse eelarve. Juba siis kerkis küsimus, kas peaks piirama uute kohustuste võtmist tagamaks eelarves lubatud toetusmäärade väljamaksmine, või arvestama, et paratamatult kaasneb uute mahetoetuspindade lisandumisel vajadus toetusmäärade proportsionaalselt vähendada. Maheorganisatsioonid olid sel hetkel piirangute seadmise vastu ja olid seega teadlikud võimalikust vähendamisest.

Praeguseks on mahemaa sihttase ületatud enam kui 43 000 hektariga – 2017. aastal taotleti mahetoetust lausa 176 637 hektarile. Seoses suurenenud mahemaa pindalaga oli sel aastal toetuse puudujääk 3,7 miljonit eurot, täiendavaid rahalisi vahendeid leidsime MAK-i keskkonnavahenditest mahepõllumajanduse toetamiseks ja lisasime toetuse eelarvesse 2 miljonit eurot.

Seega on toetuste vähenemine oluliselt väiksem kui esialgselt oleks olnud. Mahepõllumajandus on Eestile oluline valdkond, mistõttu on selle valdkonna arendamine ka üks Maaeluministeeriumi prioriteetidest. Edasiste plaanide tegemiseks on vaja põhimõttelisi otsuseid, mida me mahepõllumajanduselt ootame, sest senised eesmärgid, nagu näiteks mahemaa kasv, on juba täidetud. Neid küsimusi arutame koos mahesektori esindajatega märtsikuu jooksul.

EESTI 100 RAHVAKOHTUMIST PÄRNUS

Hea kaasamõtteleja!

Kutsume Teid rahvakohtumisele Nooruse Majja (Pärnu, Roheline 1B) teisipäeval, 27. märtsil kell 18.00–21.00.

Räägime kõigest, mis on Teile ja meie riigile oluline. Palume enda osavõtust teada anda 26. märtsiks e-posti aadressil konverents@keskerakond.ee või telefonil 627 3460.

Nooruse Majas arutleme järgmistel teemadel:

Majanduspoliitika – laudkonna juht Kadri Simson

Regionaalpoliitika – laudkonna juht Mihhail Korb

Hariduspoliitika – laudkonna juhid Marko Šorin, Varje Tipp, Külli Pärtelson

Sotsiaalpoliitika – laudkonna juhid Tõnis Mölder, Ardo Aasa

Ettevõtluspoliitika – laudkonna juhid Ivi Altmäe, Hillar Talvik

Välispoliitika – laudkonna juht Enn Eesmaa

Ürituse moderaator on Kadri Simson.

EESTI 100 RAHVAKOHTUMIST HAABERSTIS

Hea kaasamõtteleja!

Kutsume Teid rahvakohtumisele Haabersti Sotsiaalkeskusesse (Õismäe tee 24) neljapäeval, 22. märtsil kell 17.00–20.00.

Haabersti Sotsiaalkeskuses arutleme järgmistel teemadel:

Rahvastikupoliitika – laudkonna juht Marek Jürgenson

Regionaalpoliitika – laudkonna juht Siret Kotka-Repinski

Hariduspoliitika – laudkonna juhid Mari-Liis Sults ja Märt Sults

Sotsiaalpoliitika – laudkonna juht Viktor Vassiljev

Pensionipoliitika – laudkonna juht Raimond Kaljulaid

Majanduspoliitika – laudkonna juht Dmitri Dmitrijevi

Ürituse moderaator on Marek Jürgenson.

Berezovski – kõrgelseisev jooksik

Viis aastat tagasi, 23. märtsil leiti oma Londoni eramus surnuna 90-ndail ilma teinud poliitik – Boriss Berezovski. (Selline on vaid ametlik avaldus.) Mõne teise versiooni, ja küllaltki tõenäolise, järgi olevat Berezovski elus ja varjavat end tunnistajate kaitse programmi kohaselt. Ja ka matuste klounaadi korraldanud „kadunuke“ ise oma järjekordse kombinatsioonina.

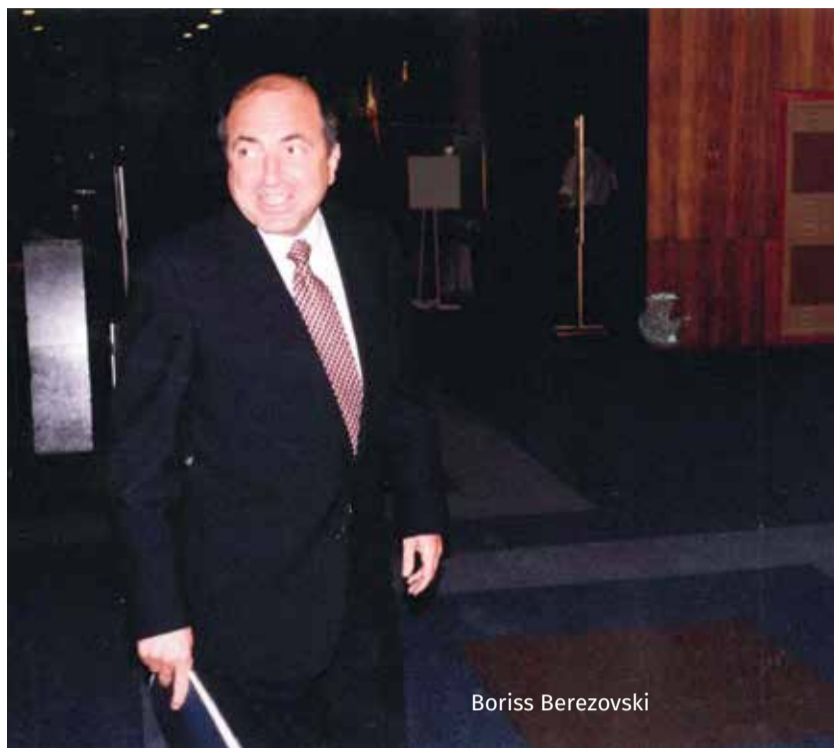
Mulle langes osaks isiklikult kokku juhtuda selle Venemaa odioosse poliitikategelasega. Aastal 1999 osalesin esimesel üleilmsel vene meedia kongressil. Moskvasse oli kokku tulnud ajakirjanikke 46 riigist, sh Ameerikast, Austraaliast, isegi Lõuna-Koreast.

Maruuhke ja grandioosse aktsiooni korraldaja – Telegraafagentuur ITAR-TASS – viis ürituse läbi laiahaardeliselt, Kremli egiidi tähe all. Kolm päeva ametlikku osa Moskvas, seejärel kolm vaba suhtlemise päeva Sotšis, kus osavõtjad majutati valitsuse kinnisesse sanatooriumi, kus Stalini aegadest puhkasid ainult Poliitbüroo liikmed, ja kuhu Jeltsin oma suveresidentist „Botšrov Rutšei“ käis ka tennis mängimas. Suleseppadele kogu maailmast anti võimalus hingata nomenklatuursete privileegide atmosfääris.

Poliitikute esinemised, omajagu nagu pressikonverentsid, toimusid nn Hammeri keskuses, kus praegu viiakse läbi Putini pressikonverentse. Kongressi kolmandal päeval, kui esmahoog ja huvi arvukate briifingute vastu veidi vaibus, oli programmi järgi kirjas filmirežissöör Nikita Mihhalkov, *Oscar*'i auhinna omanik. Paistis, et ta oli otsustanud kruttida just siin üleilmse vene pressi vahendusel oma uut šedöövrit – filmi „Siberi habemeajaja“.

Viril grimass

Sel momendil, kui Mihhalkov artistlikult laval kätega žestikuleeris ja teatraalselt oma „lapsukesest“ pajatas, kippus justkui rüseldes saaliuksest sisse silmapaistmatu mehike, nõukaegse majavalitseja väljanägemisega. See oli Boriss Berezovski – president

Boriss Berezovski

Jeltsini enda asjadevalitseja isiklikult. Talle omasel kiirel kõnnakul, nii et saatjaskond vaevu temaga sammu suutis pidada, kulges Boriss Abrami poeg esimeste ridade poole, aga ikkagi istutas end maha nagu pingi veerele, et jääda nähtamatuks. Saalis istuvad ajakirjanikud suunasid ühtäkki oma pilgud äsjasaabunule, fotoreporterid suundusid kärarikka parvena saali sellesse ossa, käigupealt objektiive seadistades.

Juhtus nii, et jälgisin Mihhalkovi etlemisi, seistes just selle seina ääres, kuspoolt saali tuli Berezovski, kes lartatas tugitooli, väga rahulolev ilma näol, ja lausa säras üleüldises tähelepanus, oma auahnust rahuldades ja sellest suurt mõnu tundes. Ta jäi minust kahe meetri kaugusele. Ootamatusest pöörasin talle oma objektiivivi ja kohtusin tema pilguga nii vingelt, et momendiks asendus see võidutsev ilme virila grimassiga: mulle tundus,

et BB nagu isegi ehmatas. See oli midagi tagaetava närlise taolist, kes iga hetk ootab halba. Ja sel momendil klõpsasin ma nupule, eriti rihtimata – nagu kauboi oma koltist – otse puusalt. Berezovski silmis sähvatas fotovälgatuse peegeldus.

Ajalooline isik

Pärast pildistasin teda veel mitmes rakursis, sealhulgas ka kui «lahkuvat» figuuri, kui ta sellelt ürituselt minema asutas. (See andis mulle hiljem võimaluse nimetada foto – “Berezovski – põgenedes Londonisse Putini eest”). Huvitav, et Boriss Abrami poeg tõi ise just VVP võimu juurde, hiljem aga, kui „lapsuke“ läks kontrolli alt välja, jäi ta äkitselt opositsiooni, mistõttu tuli end varjata Londonis, kus ta muidugi oli briti eriteenistuste valve all, ja kus ta leiti surnult akuraat pärast seda, kui ta kirjutas kirja Putinile palvega naasta Venemaale.

Kuidas see ka polnud, aga fotografeerides eri kaliibriga poliitikuid, kes samuti eredalt on mällu sööbinud (ka meie omi: Meri, Laar, Rüütel), loen oma fotoreporterlikuks õnnestumiseks just seda juhust – jäädvustades filmilinti see väike vilgas pintsakus mehike. Kuna Boriss Berezovski on, öeldagu mis tahes, siiski ajalugu teinud isik.

Raul Ratman

VÄLISUUDISED

Sloveenia peaminister esitas lahkumisavalduse

Eelmisel nädalal esitas ametist lahkumise avalduse Sloveenia peaminister Miro Cerar. Viimaseks piisaks kannatustekarikas sai tal see, et ülemkohus tühistas septembris toimunud rahvahääletuse tulemused, millega kiideti heaks suur raudteeprojekt.

Projekt kiideti kõigepealt heaks parlamendis, kuid selle kriitikud algatasid rahvaalgatuse korras tühistamisreferendumi. Hääletanute enamus oli projekti poolt ja tööd pidid algama juba tänavu. Paraku kujunes rahvahääletusest osavõtt väga tagasihoidlikuks (20,55%), ning kriitikud pöördusid kohtusse. Nad väitsid, et JAA-pooltel oli ebaaus eelis, sest valitsus kasutas kampaania toetuseks 95 tuhat eurot avalikke vahendeid. Kohus nõustus protestijatega.

Ülemkohtu otsuse kohaselt tuleb korraldada uus rahvahääletus. Arvatakse, et see võib toimuda üheaegselt parlamendivalimistega, mis pidanuks toimuma esialgse kava kohaselt juulis, kuid võivad nihkuda nüüd ettepoole. Cerar jääb oma valitsusega ametisse kuni uue valitsuse moodustamiseni.

2014. aastal sai vaid kuu enne valimisi asutatud Miro Cerari partei uue tulijana 34,5% häältest. 2015. aastal võeti selle uueks nimeks Kaasaegne Keskerakond ja Euroopa Liidu tasandil on see Eesti Keskerakonna sõsarpartei.

Viimased enne Cerari tagasiastumisavaldust tehtud küsitlused näitasid, et praegu toetaks seda parteid siiski ainult 5–6% valijatest. Selline erakondade kiire tõus ja samavõrd järsk langus on muutumas Sloveenias juba tavapäraseks.

2011. aastal võitis valimised uus erakond Positiivne Sloveenia, mille ridadest pärit peaminister Alenka Bratušek sai kolm aastat hiljem ennetähtaegsetel valimistel omanimelise erakonnaga vaid 4,4% häältest ja jääb nüüd ilmselt hoopis neljaprotsendise valimiskünnise alla. Võitu ennustatakse sel korral uuele erakonnale Marjan Šarci Nimekiri, mille juht Marjan Šarec on endine koomik, kes tõusis poliitikuna esile eelmise aasta presidendivalimistel, pääsedes teise vooru.

Eelseisvad valimised peaksid näitama, kas Cerari loodud Kaasaegne Keskerakond suudab Sloveenia erakonnamaastikult püsima jääda või osutub see samasuguseks ühekordseks sähvutuseks nagu oli Positiivne Sloveenia, mis ka esindas vasaktsentristlikke vaateid. **Andres Laiapea**

Soomes kaalutakse suletud nimekirjadega eurovalimisi

Soome Vasakpartei endine juht Suvi-Anne Siimes tuli ajalehes *Helsingin Sanomat* välja ettepanekuga minna Euroopa Parlamendi valimisel üle suletud nimekirjadega parteivalimistele. Seda mõtet toetas oma juhtkirjas Soome Keskerakonna häälekandja *Suomenmaa*.

Suletud nimekirjade kasutamist argumenteeritakse sellega, et nii loodaks Soome poliitikele paremad võimalused üleeuroopalises konkurents. Avatud nimekirjade puhul peavad isegi nimekirjade esinumbrid keskenduma kodumaal toimuvatele valimiskampaaniatele, sest ei saa oma kohas lõpuni cindlad olla, kuid samal ajal jagatakse teiste riikide poliitikute vahel juba ette ära juhtivaid kohti Euroopa Parlamendi võtmetähtsusega komisjonides.

Siimes usub, et suletud nimekirjad muudaks Euroopa tasandil karjääri tegemise Soome poliitikele atraktiivsemaks. Praegu vaatavat eurosaadikud ikka Soome poole, et esimesel võimalusel kodumaale ministriks tulla. Euroopa Parlament on saanud aga juurde nii palju võimu, et vaja on panustada järjekindlamalt ka sinna.

Suomenmaa märkis juhtkirjas, et vaevalt rahvas sellist muudatust toetaks, sest valijad ei taha vabatahtlikult vähendada omaenda mõju valimistulemustele. Seega oleks vaja erakondade tugevat konsensust. Kui praegu arutatakse Soome parlamendivalimiste ja eurovalimiste viimise samale ajale ei õnnestu, siis võibki *Suomenmaa* hinnangul osutada sobivaks kompromissiks ülemine suletud nimekirjadega eurovalimistele.

Helsingin Sanomat'e küsitletud politoloogid on jäänud eri meelt küsimuses, kas selline muudatus oluliselt parandaks Soome poliitikute võimalusi üleeuroopalises konkurents, kuid olid ühel nõul, et see kutsuks esile suurt vastuseisu ja valimisaktiivsus eurovalimistel muutuks tõenäoliselt senisest veelgi kasinamaks. Eesti kogemus näitab, et järgneda võib ka terav vastureaktsioon valijate poolt. **Andres Laiapea**

Putin taas ülekaalukalt presidendiks

Pühapäeval, 18. märtsil Venemaal aset leidnud presidendivalimised võitis rekordiliselt suure häälteenamusega senine riigipea Vladimir Putin. Teda toetas 76,7 protsenti valijaist, mis on tema parim tulemus presidendivalimiste ajaloos. Tema eelmine tippmark 71,9 protsenti pärines 2004. aastast. 2012. aastal hääletas tema poolt 63,6 protsenti valijatest.

Ksenija Sobtšak

Teise tulemuse sai kompartei kandidaat Pavel Grudinin 11,8 protsendiga ja kolmanda tulemuse liberaal-demokraat Vladimir Žirinovski 5,7 protsendiga. Neljandaks jäi ainus naiskandidaat Ksenija Sobtšak 1,7 protsendiga. Ühtekokku kandideeris Venemaal presidendiks kaheksa inimest.

Valimiskomisjoni teatel osales valimistel 67 protsenti hääleõiguslikest kodanikest.

Venemaa presidendivalimistel Eestis antud häältest läks Putinile ligi 94 protsenti. Venemaa saatkonna andmetel osales Eestis ligi 83 000 valimisõiguslikust Venemaa kodanikust valimistel 28 077. Vladimir Žirinovski sai näiteks 1,5 protsenti häältest ja Ksenija Sobtšak 0,2 protsenti. **Aivar Jarne**

Kuidas eakana hakkama saada?

Marika Tuus-Laul
Riigikogu liige, Keskerakond

Alustuseks peab kohe tõdema, et eakate hooldus, hooldusravi, omastehooldus, geriaatria laiemalt pole rahvus- ja turu-liberaalsetele erakondadele, kes on valdava osa Eesti taasiseseisvusajast võimul olnud, eriti huvi pakkunud. Tõesti, kas pole kummaline!? Oleme väga palju ära teinud lastega peredele: tõstnud korduvalt toetusi, loonud rikkaliku vanemahüvitise süsteemi.

Paljudes riikides on tervisekindlustuse kõrvale loodud hoolduskindlustus, mis tagab eakatele inimväärse elu ja tema lähedastele kindlustunde. Umbes nii nagu on loodud töötuskindlustus. Pildil omaste hooldaja Eda Peedu. Foto Scanpix.

Agaga kui seesama inimene on vanaks saanud ja abituks muutunud, siis ütleme, et edasine pole enam meie asi. Vaadaku ise, kuidas hakkama saab! Ehk siis tüüpiliseks on: hooldekodude eest vastutab omavalitsus. Eakate hooldus, hooldekodude ja hooldus-haiglate teema, samuti see, kuidas abistada eakaid kodus – avahooldus, eakate päevahooldus jne. pole eriti huvi pakkunud. Seda kinnitab seegi, et üks väheseid peatükke, mis sotsiaalharts praeguseni ratifitseerimata, on just eakate toimetulek, nende eluase, elamistingimused.

Kummaline, et meie riigis on seadusega pandud abivajaja hooldus ta perele – lastele, lastelastele. Muidugi hoolivad lapsed oma vanematest, kuid kui ka nende varaline seis seda ei võimalda? Tegelikult ei tohiks laste ja lastelaste varaline seis üldse asjasse puutuda. Ja enamikus Euroopa riikides see nii ka on.

Riigikogus esinenud geriaatriadotsent Kai Saks on alati toonitanud, et eakaid tuleb hakata kohtlema iseseisva täiskasvanud inimesena, ka rahalises mõttes.

See on eneseväärikuse küsimus ja meil ei tohiks tekkida hirmu vananemise ees.

Paljudes riikides on tervisekindlustuse kõrvale loodud hoolduskindlustus, mis tagab eakatele inimväärse elu ja tema lähedastele kindlustunde. Umbes nii nagu on loodud töötuskindlustus. See on üks võimalus. Praegu peame otsustama, kas küsimus lahendada seda- või teistpidi.

Palju rääkinud, vähe teinud

Kõik aga saab alguse koduhooldusest. Ja siia oleks oluliselt rohkem raha vaja, sest esmalt peaks kindlustama vanuril kodus võimalikult kaua elada. Siin on vaja koduabi ja õendusabi, kodukoristamisest kuni haavandite eest hoolduseni. Näeme, kuidas aktiivravihaiglas vanainimest ravitakse, panna

liigeseproteesid, ravitakse kroonilisi haigusi. Siis aga suunatakse nad koju, kus abi enam pole. Nad on näljas, janus, neil tulevad lamatised. Heal juhul on nad õige peagi haiglas tagasi, või siis juba teises ilmas. Ja aktiivravipäev on mitu korda kallim kui kodune abi. Meil praktiliselt järelevi puudub. Ja

” Kummaline, et meie riigis on seadusega pandud abivajaja hooldus ta perele – lastele, lastelastele. Muidugi hoolivad lapsed oma vanematest, kuid kui ka nende varaline seis seda ei võimalda?

Haigete ja nende omaste jooksutamist hooldushaigla õendusosakonna, kodu ja vanadekodu ning jälle õendusosakonna vahet on lihtsalt hale vaadata.

Oleme nii palju rääkinud omastehooldusest kodus, aga nii vähe ära teinud. Ei oskagi välja arvestada, kuipalju maksab rahas see, kui lähedane jääb koduseks – kedagi hooldama. Töö-

ja rahakaotus, meeletu depressioon, abitus, oskamatus. See kõik on laiem peatükk. Ka on ääretult piinlik tõdeda, et kui vanainimesele lõpuks see hooldekodu leitakse (sageli masendavates remontivajavates hoonetes), ei suuda tema pension katta isegi poolt hooldekogu kohamaksust. Kui lastel pole

oleks riigi raha raiskamine ja illusioon. Tõstsite pensione aastate eest, kui olime võimul, 40% vähem kui 2 aasta jooksul. See oli väga suur tõus, ja kui seda poleks tehtud, oleksid pensionid praegu palju väiksemad.

Rahaliselt iseseisvad eakad

Peame liikuma sennapole, et eakas oleks ka rahaliselt iseseisev. Ma tõeliselt imestan, kuidas ajakirjandus peab Keskerakonna ideed pensioneide tõsta populistlikuks häälestamiseks. Reformierakonnalt kuuleme, et see

Reformierakond lubas topeltpensiooni, kuid võimul olles paaril aastal külmutas indekseerimisest tuleneva pensionitõusu ja mõnel aastal vähendas seda. Piinlik petmine! Ainult indekseerimisest tuleneva pensionitõusuga saame rahul olla alles siis kui meil on pension tõstetud muu Euroopaga võrreldavaks.

Peame omastehooldamise võtma soli daarsemalt ühiskonna õlgadele, sest vananeva rahvastikuga riigis on see möödapääsmatu. Me kõik jääme vanaks! Hea oleks teada, et me saame elu lõpuni ise hakkama, aga see ei pruugi õnnestuda. Aidakem siis neid, kes meie abi vajavad!

Tõeline oht maailmas on veepuudus

Maailma üks tuntumaid keskkonnaeksperte Lester Brown kirjutas pikema loo, kus ta käsitleb viljasaakide sõltuvust veest. Kuidas üha kiiremini maailmas kasvab veekriis ja sellest sõltuvalt viljatootmine väheneb. Annan lühikese kokkuvõtte Lester Browne kirjutisest.

Naftale võib leida asendajaid, kuid veele mitte. Me võime toota toitu naftata, kuid mitte ilma veeta.

Me joo keskmiselt 4 liitrit vett päevas ühe inimese kohta, kuid päevane toit vajab 2000 liitrit vett. Tänapäeval umbes 40% maailma viljasaagist tuleb niisutatavatelt aladelt. Kuid niisutavaid alasid on viimastel aastakümnetel tulnud vähe juurde. Kas vett napib? Farmerid saavad vett kas jõgedest või põhjaveest. Jõgedele ehitati juba Sumeris tammid ja juhiti vesi kanaleid pidi põldudele. Kui veetase langes, siis hakati hilisemal ajal puuri-

ma kaevusid, et kätte saada põhjavett. Osa veest taastub vihmaga. See osa aga, mis väga ammu ajast sügaval maa sees, on põhjavesi, mis ei taastu. Fossiilne põhjavesi, mis on strateegiliselt tähtis, need on sügaval maa sees olev põhjavesi Põhja-Hiina tasandike all ja Ogallala põhjavesi USA-s.

Põhjavee rohke kasutamine võimaldas laiendada viljatootmist, kuid nõudmine vilja järele aina kasvab, nii ka ikka rohkem vett välja pumbati. Ja lõpuks algas põhjavete taseme langemine. Seejärel jäid ka kaevud kuivaks.

Tänapäeval on 18 maad, kus elab pool maailma inimestest, põhjavett üleliiga välja pumbanud. Nende seas on ka suurimad viljatootjad: Hiina, USA, India.

Kõige drastilisem on olukord aga Lähis-Idas. Saudi-Araabia on põhjavee ära ammutanud ja sealsed kaevud on kuivad. Nii on langenud ka viljatootmine. Ja 2008. aastal kuulutasid saudid, et nisutootmine lõpeb aastal 2016. Oma rahva toitmiseks hakkab Saudi-Araabia importima 15 miljonit tonni nisu, riisi, maisi ja otra.

Ka Süüria on ülemäära välja pumbanud põhjavett. Viljatootmise tipp oli seal 2001. aastal ja sellest aastast siiani on viljatootmine langenud 32%. Ja nüüd häving – sõda ja põgenikud. Ka Iraagis ja Jeemenis on viljatootmine langenud. Jeemeni olukord on eriti raske ja lähemal ajal peab ta kogu vilja sisse vedama, et ennast ära toita.

Ja nüüd on käes sõda ja humanitaarkatastroof. Põhjavee tase on ka langenud Pakis-

tanis, Afganistanis, Mehhikos, Iraanis. Mehhiko pealinna veehädad olid ammu teada, kuid nüüd on need hädad vallutanud ka muud piirkonnad.

Kuid suurimatelgi viljatootjatel – Hiinal, USA-l ja Indial – on veega probleeme. Kõige rängemas olukorras ongi India, kus rahvastik kasvab 15 miljoni võrra aastas. Niisutussüsteem sõltub peamiselt põhjavetest. Ja kuna valitsuse poolt pole tõkkeit kaevude rajamisele, on farmerid puurinud rohkem kui 25 miljonit kaevu põldude niisutamiseks, kust pumbatakse välja tohutult hulgal põhjavett. Nüüd kasutatakse kaevude puurimiseks naftapuurimistehnikat ja seetõttu on kaevud eriti sügavad. On paiku, kus põhjavesi on juba ära ammutatud ja kaevud kuivad. Olukord on plahvatusohtlik – kui tuleb täielik veekriis, siis vallandub anarhia.

USA-s ammutatakse vett Ogallala põhjavetest; oht on suur, et see veevaru lõpuks ammendub ületootmise tõttu. Aga mida vähem vett, seda väik-

semad on ka saagid. Texas oli niisutusalatipp 1975. aastal, sellest ajast on langus 37%, Oklahoma piirkonnas oli tipp 1982. aastal ja langus siiani 25%, Kansas oli tipp 2009. aastal, kuid viimase kolme aastaga on langus 30%, Nebraska tipp oli 2007. aastal, sestpeale on viljatootmise langus 15%.

Hiinas tuleb 4/5 viljast niisutatavatelt aladelt, enamasti saavad need vee jõgedest. Kuid väga tähtis on Põhja-Hiina tasandiku all olev põhjavesi. Selle ammendumine lõpetab viljatootmise.

Veenappus pole ainus väljakutse. Mõnel maal, nt. Mongoolia ja Lesotho, viljasaagid langevad pinnase erosiooni tõttu. Pole näha, mis peataks veenappuse kasvu ja veest sõltuva viljatootmise kahanemise. Aga rahvaarvu pidev kasv üha suurendab maailmas nõudlust vee ja toidu järele, mis lõpuks võib viia tõelise katastroofini.

Jaan Tooming
teatrilavastaja, näitleja, kirjanik

Tragid tartumaalannad loovad mittetulundusühingu

Naistel jätkub mõtteenergiat ja pealehakkamist paljude ideede teostamiseks. Sageli võtavad nad ka naistepäeva koosviibimiste korraldamise enda hooleks. Ülemöödunud pühapäeval, 11. märtsil puhusid Elva kultuurikeskuses sellisele ettevõtmisele hinge sisse kolm tegusat naisterahvast: 58-aastased Gleeri Paur ja Nelli Uustalu ning 52-aastane Galina Tubin.

Pidulikule naistepäevalõunale saabus kaheksakümmend naist, tulid ka mõned mehed kaunistamiseks üritust. Elva vallast ja kaugematestki paikadest. Muusikalist meeleolu lõi Tšeljabiniski oblastist võrsunud pillimees Valeri Filimonov saksofonil. See seitsekümnendates mees, kes valdab ka flööti ja klarnetit, mängis mitu aastakümnet Vanemuise teatri orkestris; praegu on vabakutseline. Hästi võeti vastu ka noorte kultuuri- tegijate esinemine. Tantsulusti töid saali Hellenurme line-tantsijad Katrin Kõivu juhtimisel. Hõrgutav ja pilkupüüdev kohvilaud oli ennekõike kaetud oma perenaiste valmistatud suupistetega.

Eestlased oskavad ikka ühendada meeldiva ja kasuliku. Nii ei piirunud naistepäevane kokkusaamine vaid meelelahutusega. Nelli Uustalu andis ülevaate kavatsusest luua Tartumaa naisi ühendav mittetulundusühing. Ühendusele on nimeks pakutud Tartumaa Prouad. Lähiajal selgub, kas jäädakse selle variandi juurde või valitakse mõni teine. Kõige olulisem on mõistagi MTÜ sisu. Ühendus loouakse, et aktiveerida Tartumaa naisi ja muuta nende suhtlus mitmekülgsemaks. Tegevusvaldkonnaks kujunegu oma kodukandi

kultuuri hoidmine ja edendamine. Seda silmas pidades hakatakse jõudsamalt motiveerima rahvusliku käsitöö tootmist ning otsima paremaid võimalusi selle tutvustamiseks ja turustamiseks. Kindlasti on laatal

Uustalu juhtimisel tegutsel Puhja Maanaiste Seltsil, mis on arendanud ka välisuhteid. Võimalusi panustada tulevase MTÜ ellukutsumis-

Tartumaa naiste hõrgutised.

ja messidel käimine ökonoomsem siis, kui seda tehakse ühistevõime abil.

Tartumaa naised peavad mõttekaks end lülitada üle-eestilisse ja ehk ka rahvusvahelisse naisliikumisse. Kogemused selleks on juba olemas Nelli

se ja tegevusse on väga palju. Selle loomiseks käis idee välja Gleeri Paur, kes paistab silma suure organiseerimisvõime ja küpsetamisoskustega; tean seda omast käest ja küllap teavad teisedki, kes mitmetel üritustel tema küpsetisi proovinud. Galina Tubin on

pidanud töötanud raamatupidajana ja tuleks hästi toime ühingu tegevusprojektide kirjutamisega.

Kahe-kolme nädala pärast tulevad algatajad uuesti kokku ja küllap ühineb nendega siis juba ka suurem huviliste ring. Loodetavasti jõuab MTÜ loomine peagi lõppfaasi. Meeldiv oli kuulda, et kaasa lööma on oodatud

apoliitilisemalt, andes võimaluse teostamiseks ka neile, kes ei soovi ennast siduda poliitikaga, aga kel on olulisi mõtteid ja tahet neid ellu viia. Iga saalis olnud naine sai organiseerijatel roosi.

Hingekosutavalt ja rõõmsameelselt naistepäeva tähistamiselt mindi koju, tundes tänu korraldajate ja esinejate

Galina Tubin, Gleeri Paur, Nelli Uustalu.

erinevas vanuses naised, kusjuures nooremate osavõtlikkus on põlvkondade sidususe huvides igati teretulnud.

Kõlama jäi mõte, et aktiivne on võimalik olla ka erakondades, kuid mittetulundusühing võimaldab seda teha

vastu, – mitmed neist said sõpradelt ja tuttavatelt kaasa hea sõna või südantsoojendava kallistuse.

Toomas Paur, Riigikogu liige
Elva vallavolikogu liige
ja majanduskomisjoni esimees

Naiste Kevad Cup 2018 Kohtla- Järvel

10. märtsil viisid Kohtla-Järve keskerakondlased koostöös kohaliku jalgpalliklubiga läbi iga-aastase naiste jalgpallturniiri Naiste Kevad Cup 2018. Võistlus toimus Ahtme spordimajas mänguväljakul.

Turniiril osalesid: SK 10 (Tartu) - Eesti tšempionaadi kõrgeim liiga; Suure-Jaani United - mängivad I liigas ning kuuluvad vabariigi noorte koondistesse; Rakvere JK Tarvas - II liiga; Järve Veteranid ja FC Järvelona.

Turniiri avas Kohtla-Järve Keskerakonna piirkonna esimees, Riigikogu liige Valeri Korb. Tuleb tunnistada, et imelise naissoo esindajad vallutasid Keskerakonna kohalike meeste südamed. Kõikide võistkondade esindajaid õnnitleti möödunud naistepäeva puhul ja neile kingiti roose.

Edasi läks lahti võistlus auhinnalistele kohtadele. Favoriidiks oli kogunud Tartu võistkond, kes sai kõikidest vastastest üsna kergesti jagu. Ainsana osutas tugevamat vastupanu Suure-Jaani noorte tüdrukute võistkond, kes mängu alguses juhtis, kuid seejärel kaks vastaste palli enda väravasse lasi lüüa. Lõpuks jäädigi II kohale. Meie naiskonna „Järve Veteranid“ noored jalgpallurid mängisid noorusliku õhinaga. Pealtvaatajad toetasid ja

juulgustasid neid tormiliste aplausidega. Tulemuseks III koht. Suurepärane! Omal tasemel mängisid Rakvere ja Narva võistkonnad. Mängus oli tunda põlvkondadevahetust. Head meelt pakkus Kohtla-Järve noore võistkon-

na FC Järvelona neidude mäng. Kohtla-Järve Noortekeskuse vabatahtlikud lisasid jalgpallipeole rohkesti värvirõõmu: näo- maalinguid, lauamänge, erinevaid meelelahutusi. Pakuti ka omatehtud komme. Firma Adidas tõi müüki sporditarbeid. Rohkeid naeratusi sai tasuta ...

Niisugune oli rohelistes toonides meeleolukas sportlik kevadine laupäev.

Svetlana Vladimirova,
Keskerakonna Kohtla-Järve piirkonna aseesimees

Kesknoorte infopäev Pirital

14. märtsil toimus Pirita Tervisespordi Majas kesknoorte infopäev. Osa võtsid mitte ainult Pirita klubi liikmed, vaid ka noored teistest linnas osadest. Teemad, millest räägiti, olid põnevad ja pakkusid noortele suurt huvi.

Pirita linnaosa vanem, endine kesknoorte esimees Alina Tubli rääkis sellest, mis on Keskerakonna Noortekogu ning miks seal on huvitav olla ning mida noortekogu saab noorele anda. Tema arvates noortekogu pakub võimalusi enesearenguks, uute kontaktide ja sõprade leidmiseks.

Kesklinna vanem Vladimir Svet käsitles noorte ühiskondlikku aktiivsust ja rääkis oma kogemuste põhjal ka sellest, mis tunne on, kui saad oma käega katsuda seda, mida kunagi vabatahtlikuna ära tegid. Erakonna turundusjuht Oliver Läll korraldas koolituse brändingu teemal. Praegu on see väga aktuaalne, sest maailm muutub nii kiiresti, ja just bränding ehk eneseturundus saab eduloos abiks olla. Esinejad olid väga inspireerivad ja vastasid meeleldi küsimustele. Keegi ei lahkunud ürituselt tühja kõhuga. Saime ka uusi mõtteid tulevikuks. Lõpetuseks läksime üheskoos uisutama. Järgmised kesknoorte infopäevad toimuvad Pärnus ja Narvas.

Aleksandra Pavlova, Keskerakonna Noortekogu aseesimees

Tallinna
Televisioon

Telekava

26. märtsist - 1. aprillini

Nüüd leiad oma lemmikvaldkonna lihtsalt:

Uudised

Tervis

Lastele

Draama

26. märts ESMASPÄEV	27. märts TEISPÄEV	28. märts KOLMAPÄEV	29. märts NELJAPÄEV	30. märts REEDE	31. märts LAUPÄEV	1. aprill PÜHAPÄEV
07:00 TeTeVeke: Aleksei Turovski lood (2011)*	07:00 TeTeVeke lastele*	07:00 TeTeVeke lastele*	07:00 TeTeVeke lastele*	07:00 TeTeVeke lastele*	07:00 TeTeVeke: Heidi (Saksamaa, Šveits, Lõuna-Aafrika, 2015)*	07:00 TeTeVeke lastele*
07:30 Nädal +*	07:30 TÄNA. Uudised*	07:30 TÄNA. Uudised*	07:30 TÄNA. Uudised*	07:30 TÄNA. Uudised*		07:30 TÄNA. Uudised*
08:30 Kultuurimeeter*	08:00 Täna maailmas*	08:00 Täna maailmas*	08:00 Täna maailmas*	08:00 Täna maailmas*		07:50 EV 100. Teekond (2017)*
09:00 Meistririte linn. Rätsepääd (2011)	08:15 Tallinna liikluspilt*	08:15 Innovaatiline linn*	08:15 Meedia keskpunkt*	08:15 Visiitkaart*	09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 116/140*	08:20 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev*
09:30 Majad ajas*	08:45 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*	08:45 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*	08:45 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*	08:45 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*		08:55 TÄNA. Uudised (subtiitritega)*
10:00 Nädal +*	09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 112/140*	09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 113/140*	09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 114/140*	09:00 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 115/140*	10:00 Hästi, Eesti!*	09:00 Tallinna liikluspilt*
11:00 Moisekatsi elohelü 2017*	09:55 Terve tervis*	09:55 Kas tohib? (2015)*	09:55 LV Pressikonverents*	09:55 Kabinet*	10:30 Terve tervis*	09:25 Hannes Võrno 33 minutit*
11:30 Innovaatiline linn*	10:25 Naised, kes ei nuta*	10:25 Hannes Võrno 33 minutit*	10:25 Hästi, Eesti!*	10:40 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev*	11:00 Kultuurimeeter*	10:00 Moisekatsi elohelü 2017*
11:55 Pillimeeste klubi*	11:10 Meelelahutajad*	11:00 Otse kümnesse*	10:55 Dokumentaalfilm. Maailma omanikud (Šveits, 2014)*	11:15 Ela hästi!*	11:30 Kabinet*	10:30 Dokumentaalfilm. Kurjuse kujunemine (2015) 10/10*
12:55 Hästi, Eesti!*	11:45 Eesti vabaduse võti Rootsi Kuningriigis*	12:00 OTSE: LV Pressikonverents	11:45 Pillimeeste klubi*	11:45 Taevariik UFOdega*	12:15 Tudengifilm. Tosin küsimust Eesti kohta. Laulu teekond	11:20 Itaalia miniseriaal. Piir 2/2*
13:25 Info TV	12:15 Moisekatsi elohelü 2017*	12:30 Mõtlemine taas*	12:45 Ajurünnak*	12:15 Dokumentaalfilm. Ookeanid	12:30 Hannes Võrno 33 minutit*	13:10 Naised, kes ei nuta*
15:50 Taevariik UFOdega (2016)	12:45 Info TV	13:15 Info TV	13:45 Info TV	13:55 Tallinna Kammerorkester ja Toomas Vavilov. Doppio Passione	13:05 Ajurünnak*	14:00 Otse kümnesse*
16:20 Maatriks*	15:45 Visiitkaart*	15:10 Hannes Võrno 33 minutit*	15:00 Vintskapist soklini (2012)	15:10 Meistrite linn. Vitraažid (2011)	14:05 Jõulud Vigalas (Eesti, 1980)*	15:00 Mõtlemine taas*
17:00 Imeline Iisrael*	16:15 Naised, kes ei nuta*	15:45 Otse kümnesse*	15:30 Muuseumiroti arhiivist. Niguliste muuseum (2015)	15:30 Kabinet*	15:35 Muuseumiroti arhiivist. Niguliste muuseum (2015)*	15:45 Terve tervis*
17:30 TeTeVeke lastele	17:00 Terve tervis*	16:45 Mõtlemine taas*	16:00 Meedia keskpunkt*	16:15 Visiitkaart*	16:05 Visiitkaart*	16:15 EV 100. Inimese mõõde. Kristiina Ehin
18:00 TÄNA. Uudised	17:30 TeTeVeke lastele	17:30 TeTeVeke lastele	16:30 Ajurünnak*	16:45 TeTeVeke: Heidi (Saksamaa, Šveits, Lõuna-Aafrika, 2015)	16:35 Suur aastalõpukontsert. J.S.Bach "Magnificat" es-duur	17:10 TeTeVeke: Aleksei Turovski lood (2011)
18:10 Ela Hästi!*	18:00 TÄNA. Uudised	18:00 TÄNA. Uudised	17:30 TeTeVeke lastele	18:35 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 115/140	17:30 TeTeVeke lastele	17:40 Kultuurimeeter*
18:35 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 112/140	18:10 Tallinna liikluspilt*	18:10 TÄNA. Uudised	18:00 TÄNA. Uudised	18:10 Innovaatiline linn*	18:00 TÄNA. Uudised	18:10 EV 100. Teekond (2017)*
19:30 Terve tervis	18:35 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 113/140	18:35 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 114/140	18:35 Draamaseriaal. Saatuslikud valed 115/140	19:30 Ela hästi!	18:30 EV 100. Teekond (2017)	18:40 Innovaatiline linn*
20:00 TÄNA. Uudised	19:30 Innovaatiline linn	19:30 Meedia keskpunkt	19:30 Ela hästi!	20:00 TÄNA. Uudised	19:00 Rändur. Majesteetlik Varsavi	19:05 Pimeduses 2/4 (BBC, 2016)*
20:30 Täna maailmas	20:00 TÄNA. Uudised	20:00 TÄNA. Uudised	20:00 TÄNA. Uudised	20:30 Täna maailmas	19:30 Moisekatsi elohelü 2017	20:00 Nädal +
20:45 Tallinna liikluspilt	20:30 Täna maailmas	20:30 Täna maailmas	20:30 Täna maailmas	20:45 Hästi, Eesti!	20:00 TÄNA. Uudised	21:00 Rändur. Majesteetlik Varsavi*
21:15 Naised, kes ei nuta	20:45 Mõtlemine taas	20:45 Hästi, Eesti!	20:45 Visiitkaart	21:15 Kabinet	20:20 Dokumentaalfilm. Kurjuse kujunemine (2015) 10/10	21:30 E Studio otsib retrovinti
22:00 TÄNA. Uudised (subtiitritega)	21:30 Hannes Võrno 33 minutit	21:15 Dokumentaalfilm. Maailma omanikud (Šveits, 2014)	21:15 Kabinet	22:00 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev	21:10 Pimeduses 2/4	22:20 Värbamispäev (USA, 2014)
22:10 Särav täht (Suurbritannia, Austraalia, Prantsusmaa, 2009)	22:05 Otse kümnesse	22:05 Ajurünnak	22:00 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev	22:00 Tervisevõti. Dr Viktor Vassiljev	22:10 Itaalia miniseriaal. Piir 2/2	00:10 Nädal +*
00:05 TÄNA. Uudised*	23:05 TÄNA. Uudised (subtiitritega)	22:05 Ajurünnak	22:35 TÄNA. Uudised (subtiitritega)	20:15 Birgitta festival 2016. Reekviem... ja elu enne	00:00 Hästi, Eesti!*	01:10 Info TV
00:35 Täna maailmas*	23:05 TÄNA. Uudised (subtiitritega)	22:05 Ajurünnak	22:45 Otse kümnesse*	21:50 Jõulud Vigalas (Eesti, 1980)	00:30 Moisekatsi elohelü*	
00:50 Info TV	00:15 Täna maailmas*	23:15 Dokumentaalfilm. Lõikuspüha (2015)*	23:45 Tallinna liikluspilt*	23:20 Kultuurimeeter*	01:00 TÄNA. Uudised*	
	00:30 Mõtlemine taas*	23:50 Meedia keskpunkt*	00:10 TÄNA. Uudised*	23:50 Tallinna Kammerorkester ja Toomas Vavilov. Doppio Passione (2012)*	01:20 Info TV	
	01:15 Info TV	00:20 TÄNA. Uudised*	00:40 Täna maailmas*			
		00:50 Täna maailmas*	00:55 Info TV			
		01:05 Info TV				

NÄDALA SOOVITUS

Munk tegi Airi Vipulkumar Kansarist taimetoitlase

"Idealis oleksin toorvegan, aga vahel söön suhete säilitamiseks ka muud kui taimetoitu," ütleb viienda lapse ootel Airi Vipulkumar Kansar Tallinna TV vegan-saates "Ela hästi!"

"Olen üle 10 aasta olnud taimetoitlane. Minu jaoks algas see huvitavat moodi," alustab Airi oma värvika teekonna jutustamist Tallinna TV vegan-saates "Ela hästi!"

"2007. aastal olin teel oma esimesele reisile Indiasse ja minu kõrvale sattus Rootsi päritolu kiilakas munk. Ta ütles, et müüs kõik oma maise vara maha ja nüüd läheb 13. korda Indiasse, et sinna elama jääda. Meie jaoks oli reis pigem pidutsemine ja meele-

lahutus, läksime sinna Kanal 2-ga tegema muusikavideot ning tähistasime ka minu sünnipäeva, kuid see munk jättis mulle sügava jälje," mäletab Airi veel tänagi kiilakat taimetoitlasest Rootsi munk.

Munk selgitas Airile miks ja kuidas süüa. Esimesed muutused avaldusid juba pool aastat taimetoitlasena elades. "Märkasid, et minuga toimub midagi sõnusetamatut! Näiteks tuli ülitundlikkus, kerge sensitiivsus. Hakkasin tunnetama inimeste mõtteid ja tundeid. Mu elu muutus kapitaalset," muljetab Airi.

Viienda lapse ootel Airi taimetoitlust lastele ohtlikuks ei pea. "See on pseudohirm," on ta veendunud. "Liha on raske toit, ja seda

on liiga palju, me sööme rohkem kui vajame. Taimetoidul on väga hea kerge tunne. Idealis ma muidugi tahaksin olla toorvegan! Ei ole sugugi nii, et oled nõrgem ja väsinum. Vastupidi, oled just palju energilisem, ja mõte läheb lahti."

"Ela hästi!" saates jutustab armastatud kantrimuusik Airi Vipulkumar Kansar ka Indias kogetust: mis on ta lemmiktoidud; avaldab ootamatu viisi avokaado kasutamiseks; jutustab seiklustest kurkumiga, räägib kummatava fakti - kuidas juua toorest mangot.

"Ela hästi!" on Tallinna TV eetris igal neljapäeval algusega kell 19.30 ning kordusena laupäeval kell 18.05.

Pirita poliitikakohvikus esineb peaministri büroojuht Tanel Kiik

3. aprillil kell 18.00

toimub Pirita Tervisespordi Majas (Rummu tee 3d, II korrus) aruteluõhtu, mille teemaks on "Keskerakond valitsuses". Esinema tuleb peaminister Jüri Ratase büroo juhataja ja Keskerakonna 2019. aasta valimisprogrammi toimkonna juht Tanel Kiik.

Tanel Kiik teeb ettekande, mida on Keskerakond seni valitsuses teinud ning millised on plaanid edasiseks. Saab esitada küsimusi ja ettepanekuid ning arutada ka seda, millele peaks Keskerakond 2019. aasta Riigikogu valimisprogrammi koostades rõhku panema. Oodatud on kõik huvilised; aruteluõhtul osalemiseks ei pea olema Keskerakonna liige.

Kohtade arvestamiseks palun oma osalemise registreerida hiljemalt 31. märtsiks: alinatubli@gmail.com või 5300 1868.

TARTU ÜRITUSI

21. märtsil kl 14 saavad Keskerakonna Tartu büroos kokku seniiorid.

27. märtsil kl 18 Keskerakonna Tartu linna piirkonna aastakonverentsi Kvartali V-Spaa konverentsikeskuse Soome saalis (Riia 2).

28. märtsil kella 10-12 nõustab abivajajaid Keskerakonna Tartu büroos jurist Asta Liivak.

28. märtsil kl 14 kohtutakse haridusosakonna saalis (Raekoja plats 12) Tartu abilinnapea Monica Randiga.

Õigus versus õiglus

14. märtsi Postimehes ilmus õiguskantsler Ülle Madise kirjutis, mida võiks nimetada ka hädahüüdeks õiguse kaitsmisel. Tuleb välja, et meie otsustajad on tihtilugu loobunud mõistlikust õigusloomest ja tegelnud asendustegevusega, luues uusi ja üha segasemaid seaduseelnõusid, mis kahjuks ka Riigikogus läbi lähevad, sest saadikuil puudub vajalik õigusteadlikkus.

Mart Ummelas
Keskerakonna lihtliige,
ajakirjanik

Mida siis Ülle Madise meilt kõigilt küsib?

* Kas näiteks sotsiaalkindlustusametnik teataks inimesele selges keeles ja abivalmilt põhjuse, miks too abivahendit ei saa, ja mida teha, et saaks?

* Kas Eesti metsa olukord ja tulevik oleks inimestele selge?

* Kas maksuseadusega tekitatud segadus olnuks olemata?

* Kas kõik hooldekodud võimaldaksid inimväärset elu?

Mõistan, et õiguskantsler neid küsimusi esitades ületab vette joonistatud piiri õiguse ja õigluse vahel. Põhiseadus ei esita selliseid küsimusi, rääkimata kehtivaist seadustest. Ent just see mulle imponeeribki, sest Ülle Madise on võtnud endale (küllap ülemäärase) koorma hakata Eestit õigusriigina konstitueerima. Vabandan võõrsõna pärast, aga see tähendab, et õigus ja õiglus ei tohiks teineteisest väga kaugel olla.

Hiljaaegu protestis Ülle Madise valitsuse otsuse vastu anda omandireformi reservfondist raha kirikutele. Mis oleks usuvõrras Eestis üllam kui toetada neid, kes veel usuvad! Paraku kaotati sellega paljude sundüürnike usk Eesti Vabariiki, sest nemad pidanuks sellest fondist saama kompensatsiooni omandireformist tulenenud ebaõigluse pärast. Kannatasid ju paljud omandireformi „ohvrid“ ka okupatsioonirežiimi ajal, hoides elus Eesti aadet. Muide, vastavat komisjoni juhib justiitsminister Urmas Reinsalu. Küsigem, kelle huvides ning miks selline õiguse ja õigluse vastane käik tehti!? Üha sagedamini tundub mulle, et hoolima-

ta valitsuse põhijõu Keskerakonna püüetest Eesti Vabariigis Reformierakonna 17 aastat kestnud ebaõiglusest välja tulla, ei osutu see kuigi efektiivseks tänaste koalitsioonipartnerite jõuliste soovide tõttu. Tulles tagasi õiguskantsler Ülle Madise juurde, märgin, et tunnen teda paar aastakümnet. Töötades veel Eesti Raadio reporterina, tegin tema kui väga kompetentse õiguseksperdiga mitu saadet, mille järel ta kutsus mind ka aruteludele Eesti õigusloome arengu teemadel. Tundub, et tänaseks on ta üsna pettunud selles, mis viimaste aastatega on toimunud Eesti õigusloomes või õieti „õigusloome-tuses“. Ta saab aru, et õigust ja õiglust ei saa vastandada, seda eriti just õiguskaitseorganites.

Seega, soovides Ülle Madisele jätkuvat meelekindlust võidelda võimu suurtükidega, meenutaksin siiski ka Alar Karise rolli Riigikontrolli juhina. Ta vähemasti avaldas arvamust, ehkki keegi seda Toompeal kuulda ei võtnud. Ju vist seepärast leiti uus juht, kes kahtlemata ei võta liiga palju sõna. Võitluses õiguse ja õigluse vahel saabub kunagi finaali, mis ei pruugi enam meeldida tänastele võimukandjatele.

Argipäev pärast auväärset Eesti juubelit

Ajalehe „Lõuna-Eesti Postimees“ 23. veebruaril numbris ilmus ajakirjanik Arved Breidaksi reportaaž elust endisel Petserimaal, kus elab nüüd umbes 240 setot. Juttu tehakse sealsete muuseumide väljapanekutest, ettevõtjate elust ja Vene föderaalvõimu toetustest põliselanikele. Usutava pildi esitamine teispool Eesti idapiiri elavate inimeste elust on hiljuti ilmuma hakanud ajalehe märkimisväärne töövõit.

Kultuuriline suhtlus on praegu peaaegu ainus Venemaaga lävimise vorm, sest majanduslik koostöö on minimaalne. Kui

Eesti Vabariigi järgmises valitsuses on Keskerakonna poliitikuid, võib arvatavasti teoks saada ka piirilepingu sõlmimine naaberriigiga. On selge, et piirilepingu puudumine on negatiivne faktor meie julgeolekule tänapäeva heitlikus maailmas.

Tuleb tõdeda, et patsifistide (seega peaaegu kõikide tavainimeste) soovunelmad sõadeta maailmast lähitulevikus ei täitu. Paljud maailma riigid ei taha sõjalisi kulutusi samale tasemele jätta ega neid ka vähendada; kuigi see on vastuolus Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni tegevuse eesmär-

kidega. Vastastikune inimeste surmamine relvakonfliktides, kus kasutatakse võimsaid sõjamasinaid, üha jätkub. Teiste riikide ellu sekkumine on igapäevane asi. Isik või territoorium, saanud külge märgi „separatist“ või „vaenlane“, loetakse väljaspool seadust olevaks ning eluõigust neile anda ei taheta. Oleme kuulnud ja näinud, et sõja alustajaks on olnud mõni regiooni või kogu maailma hegemoniks ihalev riik. Ja alati on sõjaga kaasas käinud rahvahulkade ränkasked kannatud.

Raimo Künnapuu Põlvamaalt

Töövõimetute töövõimereform

Töövõimereformi käivitumisest on nüüdseks möödas juba üle poolteise aasta, aga selle mõrudest viljadest ei taha ükski meediaväljaanne miskipärast rääkida. Õhtuleht on vast paaril korral seda teemat puudutanud. Mind kui endist meditsiinitöötajat paneb aga eriti muretsema just tõeliselt haigete inimeste olukord. Need, kelle töövõimekaotus vanas süsteemis oli 70–90%, on praegu väga raskes olukorras. Nad on „liiga terved“, et neid tunnistataks täielikult töövõimetuteks, aga samas ka liiga haiged ja viletsad, et olla sel karmil tööturul võitlusvõimelised ja atraktiivsed.

Sageli ei ühti nende inimeste töövõimejääk õpitud erialaga ning paljud ei ole võimelised ka midagi täiesti uut õppima. Osakoormusega töötajatest meie tööandjad aga huvitatud paraku ei ole, eriti kui inimene soovib töötada (on võimeline töötama) veel vähem kui poole kohaga. Osa neist inimestest on aga nii õnnetus olukorras, et nende tööesundimine on minu meelest lausa sadism. Kui inimene soovib töötada ja leiab sobiva töö, on muidugi hea, aga see peab siiski toimuma arsti nõusolekul. Kui inimese töövõime on vähenenud 70–90%, siis võib teda võrrelda sellises vanuses inimestega.

Kas varsti kehtestame ka vanuritele aktiiv-

susnõuded? Saad pensioni siis, kui oled aktiivne, käid koolitusel, osaled vabatahtlikul tööl jne. Koju tohid jääda ainult siis, kui oled juba voodi peal.

Puuetega inimeste puhul tuleks arvestada ka sotsiaalset tausta. On suur vahe, kas puudega inimene elab üksi, koos eakate vanematega või on tema ümber toetav pere ja/või sõpruskond.

200-eurone töövõimetoetus on aga lausa naeruväärne. Inimene peab selle raha eest tasuma üüri, sööma, ostma välja ravimid, vajadusel veel kulud abivahenditele??? Ja kõigele lisaks olema veel aktiivne ja käima iga kuu Töötukassas ennast näitamas ja kuulama seal ametnike „kaugutamist“, et ei olda piisavalt aktiivne jne. Sellegi vähese toetuse saab ära võtta, kui ei olda ametnike meelest piisavalt tubli.

Osaline töövõime peaks jagunema kaheks, nagu oli see varem (II ja III grupp), kusjuures II grupi puhul tuleks jätta töötamine vabatahtlikuks, arvestades inimese tervislikku seisundit ja sotsiaalseid-toetavaid olusid antud hetkel. Kes vastutab, kui inimese tervis töötamise või töötamise stressi mõjul veelgi halveneb? Olen näinud juba pilti sellest, kuidas spastiliselt tõmblev müüja üritas kliente teenin-

dada; nutt tuli kurku seda stseeni poes vaadates. Kas see inimene töötas seal vabatahtlikult või oli ta järjekordne sadistliku töövõimereformi ohver, keda selleks sunniti, seda ma kahjuks ei tea.

Tervishoiu ringkonnast on teada, et töövõimet hindavatel arstidel endil on paljudel „empaatiapuue“. Seda mainis korra isegi Eesti Ekspress, et on valitud tohtrid, kelle meelest ei olevat haigust ega puuet, mille tõttu inimene ei ole mingit tööd võimeline tegema. Osasid arste olevat selletõttu lausa korrale kutsutud. Kus on Riigikogus nüüd Kangrod, Haukanõmmed ja teised? Õigus... Nende suud on suletud Riigikogu hiigelpalkadega ja nad on ühte heitnud selle töövõimereformi autoritega.

Kindel on see, et antud valdkond reformi vajab ning invaliididele mõeldud toetused ei pea minema simulantidele ja lihtsalt laiskadele inimestele, kes riigi kulul liugu tahavad lasta. Aga selleks tuleks teha väga hooliga läbi mõeldud kujul reform, et tõeliselt haiged ja puudega inimesed ei kannataks.

Hämmastav, et see kõik toimub 21. sajandi Euroopa Liidus, kus sotsiaalsed standardid peaks olema osa inimõigustest.

Andres S.

Iga mõte loeb!

Pane mõtted kirja ja saada:
10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
või kesknadal@kesknadal.ee

Ebapatriootlik lauluke

Neid väärtusi on palju, mida Eestist välja viia. No milleks jätta kasulikke asju siia? Me mehed viimseni võiks ära saata Soome. Nii sõprussildu üle lahe loome.

On pangakasumid siit ära viidud Rootsi, üks seda pangahärrad jätkuvalt ka lootsid. Ja maksud tuleb tingimata viia Lähti, nii sotsidele autost näitame vaid punast rätti!

No mida küll veel ära anda Leetu? Tõulehmi varemgi on sinnerpoole veetud. Eks mõned tükiid Eestimaast võiks ka veel ära anda. Miks nende harimise raskust ise kanda?

Ja pensionäre siia jätta küll ei saa, sest neile paremini sobib kuum Hispaania. Võiks pidada veel mõnda vinget plaani. No mida saaks siit ära viia Taani?

Ja need poliitikud võiks ära anda ka, kes teistele vaid silte külge kleebivad!

Kõrvaltvaataja

ETTEVÕTTENIMEDE VÕISTLUS

Emakeele Selts ja Eesti Keelenõukogu koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga kuulutasid emakeelepäeval välja kolmanda ettevõtettenimede võistluse „Ehe Eesti – Eesti ettevõttele eesti nimi 2018“.

2016. aastal algatatud võistluse eesmärk on juhtida avalikkuse tähelepanu avaliku ruumi võõrkeelestumisele ning väärtustada eestikeelseid äri- ja ettevõtettenimesid.

Kandidaatide esitamise tähtaeg on 15. september 2018. Võistlustulemused tehakse teatavaks Emakeele Seltsi kodulehe www.emakeeleseelts.ee kaudu oktoobri alguses.

Hääletamine otselingi

<https://goo.gl/forms/PxDKOXj0vhPymN8p1> kaudu või ES-i postiaadressil Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn (postitempli viimane kuupäev 15.09.2018).

2016. aastal olid nimevõistluse võitjad tööstuse kategoorias Puupagana OÜ, teeninduse kategoorias Valge Klaar, vabaihenduste kategoorias Sõltumatu Tantsu Lava ning aasta uustulnuka kategoorias OÜ Tulõtungal.

Mullu võitsid tööstuse kategoorias OÜ Hiire Önn, teeninduse kategoorias Vinoteek Mulks (Vats Toitlustus OÜ), vabaihenduste kategoorias Ajapaik (MTÜ Eesti Fotopärand) ning aasta uustulnuka kategoorias MTÜ Rabarber. Võitjad kuulutati välja ja neid autasustati Tallinna ettevõtetlusnädalal Viru Keskuse konventsikeskuses.

KE LASNAMÄE SEENIORSEKTSIOON

tervitab oma uut Keskerakonna piirkonnaesimeest **Mihhail Kõlvartit** ja kohtub temaga **29. märtsil kell 14 Pae t. 19.**

Info Pille Lövend: 512 9489

Nädala juubilar Larry Page 45

Käesoleva aasta 26. märtsil täitub 45 eluaastat tuntud otsingumootori Google asutajal ja juhil Lawrence 'Larry' Page'il. Paarkümmend aastat tagasi asutas ta noore tudengina USA-s tarkvarafirma Google, millest on nüüdseks välja kasvanud üks maailma juhtivaid ettevõtteid. Larry enda osaluse väärtust hinnatakse 52,5 miljardile dollarile (43 miljardit eurot), ja sellega kuulub ta maailma kümnekonna rikkaima inimese hulka. Larry Page alustas Google'iga 1998. aastal koos oma Stanfordini ülikooli õpingukaaslasest abilise Sergei Brini-ga täiesti tühjalt kohalt, nullist. Lühidalt kokku võttes: nad tegid üheskoos ühikatoas valmis ühe väikse koodijupi, tänu millele teenisid hiljem miljardid. Sarnaselt Facebookiga kasutasid seda esialgu ainult tudengid ülikoolisiseses arvutivõrgus.

Tol ajal polnud interneti vallas nullist alustamine keeruline, sest internet oligi täiesti uus asi. Idee oli iseenesest lihtne: võimaldada interneti rägastikus orienteeruda ja sealt vajalikke asju otsida. Interneti otsingumootorid oli tollal teisisi (Yahoo ja Altavista), aga Google torkas juba algul silma oma lihtsuse ja tänu sellele suurema kiiruse poolest. Kiirus oli aga toona, paarkümmend aastat tagasi määrava tähtsusega, sest ühendused ja arvutid olid võrreldes praegusega üliaeglased. Google'i puhul oli ekraanil ainult üks kast, kuhu said oma otsisõna sisestada, ja sellele hakkas üsna ruttu tulema vastuseid. Kiiruse kõrval kasutas ja kasutab Google veel ühte „täiendust“, algoritmi PageRank, mis kuvab otsingutulemuste puhul eespool need, mida on internetis rohkem otsitud ja mis seetõttu inimesi rohkem huvitavad. Selline süsteem võimaldab kasutajatel lihtsamini leida huvitavaid asju (ja seetõttu on omakorda raskem

leida asju, mis on võib-olla olulisel, aga mis on vähem huvitaval). Täna on Google'it kritiseeritud ka selle poolest, et otsingus jõuavad ettepoole need lingid, mille eest on makstud. Läbi selle Google oma raha teenibki – müüb otsingusse kohti „eespool“. Olgu etteruttavalt öeldud, et oma lihtsusele on Google truusk jäänud tänini. Firma asutajad ise on samuti küllalt lihtsad, eriti kui võrrelda teise suure IT-gigandi Facebooki asutaja Mark Zuckerbergiga. Google'i asutajad lasevad rääkida oma tootet ja oma ettevõtetel, ise hoiavad pigem varju. Tänapäeva äris on see küllalt haruldane, sest Apple'i legendaarse juhi Steve Jobsi, Amazon'i juhi Jeff Bezose ning Tesla juhi Elon Muski puhul räägitakse, et firma edu on paljuski tingitud juhi karismaatilisusest. Larry Page'i ja tema kompanjoni, vene päritolu Sergei Brini puhul võib öelda, et nende karisma on null.

Domeen *google.com* registreeriti „alles“ 1997. aastal ja alates 1998. aastast alustas sellel aadressil tegevust veebiotsing. Olgu lisatud, et samal aastal alustas ka tarkvaragigandi Microsoft otsingusüsteem *MSN Search*. Tollal oli Microsoft mitte ainult maailma juhtiv tarkvarafirma, vaid üldse maailma juhtiv ettevõtte ning selle asutaja Bill Gates oli maailma rikkaim inimene. Microsoftil oli raha miljoneid kordi rohkem kui Larry'l ja Sergeil. Ent tagantjärei-tarkusena võib öelda, et sellest kõigest ei piisanud. Ei aidanud sellest, et konkurentidel oli palju rohkem raha, et neil oli täpselt sama idee ja nad võib-olla tegid asju isegi paremini. Olgu veel lisatud, et Microsofti otsingusüsteem, hilisema nimega *Bing* oli „sisse“ kirjutatud üle maailma levinuimasse arvutite operatsioonisüsteemi Windows ning see tuli kaasa koos Windowsi

veebibrauseriga *Internet Explorer*. Nagu öeldud, konkurentidel oli palju rohkem raha, sama idee ja märksa paremad võimalused. Ent ometi on Google nad tänaseks mäekõrguselt seljatanud ja nimest *google* on saanud veebiotsingu sünonüüm. Kuidas see oli võimalik?

Ilmselt on maailmas palju asju, mida polegi võimalik ära seletada, aga Google'i puhul on olnud eeliseks juba nimetatud lihtsus. Üha keerulisemas maailmas on üha vähem lihtsaid asju ja seetõttu inimesed janunevad lihtsuse järele. Lihtsat asja tegid lihtsad ja tagasihoidlikud inimesed ning lõpuks meeldis see lihtsus ja tagasihoidlikkus kõikidele teistele. Mis omakorda näitab, et äris ja üldse elus pole vaja tingimata asju väga keeruliseks ajada. Enamasti meeldivad inimestele lihtsad ja arusaadavad asjad, mida on lihtne leida ja kasutada. Kus pole liigseid n-ö tulesid ja vilesid. Ning kui sellele lihtsusele kindlaks jääda, arendada seda lihtsust kümnekond aastat, siis saavad sellest lõpuks aru ka teised, ning sind saadab edu. Nii lihtne see kokkuvõttes ongi. Laiemas plaanis ongi see äri võlu – lihtsus. Inimesed armastavad ja kasutavad lihtsaid asju, mis töötavad. Nagu Kalašnikovi automaadid, mis on lihtsad ja töökindlad ning mida kasutab tänini kogu maailm.

See oli iPhone'i eelis Nokia ees – Nokia oli maailmas turuliider, aga tema nutitelefon polnud võimalik kasutada, sest need olid keerulised, täis vilesid ja nende kasutamine väga keeruline. Tuli Apple oma iPhone'iga, mis oli lihtne, aga töötas ja vallutas tänu sellele kiiresti terve maailma. Nokia on nüüd nutitelefoniidena turul tagasi ja saatuse ironiana kasutab Google'i tarkvara *Android*. Olgu lisatud, et oma

hiilgeajal, 2000-ndate aastate algul põlgas tolaegne maailma telefonituru liider Nokia lihtsate ameerika poiste tagasihoidliku pakkumise ära. Nüüd on Nokia sunnitud Google'i tarkvara vastu võtma, olles enne seda kaotanud nii klientid ja raha kui ka suurema hulga töötajatest. Nokia ärakukkumise tõttu nägi kümnekond aastat häda ja viletsust terve Soome riiki ja koos Soomega ka Eesti. Nagu juba märgitud, on Google tänaseks palju enam kui lihtsalt otsimootor. Selle tõttu on loodud emafirma Alphabet, mis tegeleb näiteks filmiteenusega YouTube ja mobiiltelefonide tarkvara arendamisega. Google'i operatsioonisüsteem Android on tõlgitud enam kui 100 keelde ja seda kasutab kaks miljardit inimest üle maailma. Lisaks telefonidele on loodud teleritarkvara Android TV, autotarkvara Android Auto ja Android Wear nutikelladele. Androidi kasutatakse mängukonsoolides ja digikaamerates.

Google on püüdnud teha ka Facebooki konkurenti Google+, aga sellest ei tulnud midagi välja.

Lugejale on võib-olla huvitavad mõned Larry algusaja juhtimis põhimõtted, mis olid omamoodi intrigeerivad, aga samuti lihtsad: „Ära kunagi midagi delegeeri, vaid tee ise, sest siis saavad asjad tehtud kiiremini. Ära sekku, kui sa ei oska – lase teistel enda eest teha asju, mida sa ei oska. Ideed on tähtsamad kui vanus – kui keegi on vanuselt noorem, ei tähenda see, et ta väärrib vähem lugupidamist. Kõige rumalam asi, mida saab teha, on öelda „ei“ inimesele, kes midagi teeb; kui öelda „ei“, tuleb kohe välja pakkuda parem lahendus.“

Larry Page on abielus, tal on kaks last ja ta armastab sõita jahiga. Tema aastapalk maailma ühe juhtiva IT-firma juhina on talle omaselt tagasihoidlik – 1 dollar.

Inno Tähismaa

Kingituseks tass*

* Ei mingit nippi, trikki ega loosimist. Nii lihtne ongi, et iga Kesknädala aasta tellimuse vormistaja saab kingituseks kauni tassi!

Telli nüüd
rahva poliitikaleht

Kesknädal

Helista: 617 7717
või

Telli internetist: www.tellimine.ee

Aastatellimus 30 eurot

KESKERAKONNA NÄDALA JUUBILARID 70+

70

TÕNU LEPIK
UUNO LAUL
ENE HINNOK
REET MARFELDT
VAINO TALL
MAIRE KUUSK

75

ÜLO LAANET
MARE MEIER
ALEKSEI VOVNENKO
ENNO RAJA

80

HELVE SEIN
ANASTASIA TSÕPOVA
VLADIMIR VEIMER
SIRJE GROSSBERG
REIN VIKARD

85

KARIN ZALIT
VILMA PIIR
LEMBIT MURUMETS
MARGARITA TŠERNOGOROVA
ARE VINKEL
ERNST OHERDE

90

HEINO HARKMANN
ADU SEPP

